

Glavni urednik
Marjan HorvatOdgovorni urednik
Ciril Brajer

Telefon: 313-942

Naročnina in prodaja:
321-255

Telefaks: 311-956

Naslov: ČZP Enotnost,
Dalmatinova 4, Ljubljana

časopis slovenskih delavcev

Ljubljana, 14. oktobra 1993, št. 44, letnik 52, cena 155 SIT

SINDIKAT SO ZLORABILI

»Le takrat, ko so potrebovali naše soglasje za ustanovitev B podjetij, so šefi iskali nas v sindikatih. Zdaj smo znova nezaželeni. Ker so sindikat zlorabili, ni več možnosti za kooperativnost. Sindikati v železarnah pa govorimo skupen jezik, in če bo potrebno, bo prav kmalu prišlo do skupnih akcij, ki bodo široko odmevale.«

Tako je govoril Janko Dežman, sekretar SKEI Železarne Ravne na posvetu v dvorani državnega sveta, o katerem poročamo na 4. strani DE.

Poniglavost brez primere

Slovensko družbeno pravobranilko samoupravljanja Anico Popovič bi radi zamenjali. Očitajo ji neučinkovito in pristransko delovanje pri varovanju družbene lastnine. In kaj so več kot dve leti, odkar divja privatizacijski rop stoletja, počeli njeni tožilci? Ves ta čas so ji metali polena pod noge in rohneli, kako je treba ta »relikt komunizma« čimprej odpraviti. Več o tem v komentarju na str. 15.

KDO BO NAGNAL OC VIRKA

Energetiki grozijo vladi

Če do 1. novembra ne bosta podpisani panožni kolektivni pogodbi za elektrogospodarstvo in premogovništvo, bo SDE prvi teden v novembru začel proti vladi Republike Slovenije stavkati z zmanjševanjem in ustavljanjem proizvodnje premoga in električne energije. Se nam torej obetajo redukcije?

Kdo je vladi obljubil »sporazum s sindikati«?

Tako se sprašujeta ROS in konferenca sindikatov v republiških upravnih organih. Vlada se pred sprejemom proračunskega memoranduma ni posvetovala z njimi, čeprav bi se morala...

SINDIKALNI ZAUPNIK

Javni protest!

Predsedstvo sveta Zveze svobodnih sindikatov Slovenije izraža začudenje nad predlogom vlade Republike Slovenije, naj se zaradi stavke policijskega sindikata po hitrem postopku sprejme spremembe zakonodaje, s katerimi naj se omejijo pravice delavk in delavcev do stavke.

Predsedstvo sveta Zveze svobodnih sindikatov Slovenije meni, da bi se morala vlada in pristojna ministrstva pravočasno vključevati v reševanje problemov, ko ti nastajajo, in ne šele takrat, ko delavke in delavci vidijo edini izhod le še v stavki.

Zato predsedstvo sveta Zveze svobodnih sindikatov Slovenije javno poziva vlado in pristojna ministrstva, naj probleme delavk in delavcev v policijskem sindikatu kot tudi v drugih sindikatih pravočasno rešuje s pogovori na podlagi socialnega partnerstva, ne pa z administrativnimi posegi in zakoni, sprejetimi čez noč, čemur odločno nasprotujemo.

Mag. Dušan Semolič,
predsednik ZSSS

Pravica do stavke

Sindikat kovinske in elektroindustrije družb Slovenskih železarn na lokaciji Ravne protestira proti nameri vlade, da državnemu zboru predlaga zakonsko omejitev stavek in pravic policijskemu sindikatu in drugim sindikatom oz. delavcem državnim uslužbencem.

Predsednika vlade in predsednika državnega zbora prosimo, naj s tem stališčem seznanijo člane vlade, in če bo prišlo do izredne seje državnega zbora, tudi vse poslance. Da bi se izognili nepravilnemu razumevanju, poudarjamo, da se s tem stališčem ne spuščamo v upravičenost ali neupravičenost katerikoli zahtev kateregakoli sindikata.

S spoštovanjem!

Janko Dežman,
sekretar

Dušan Posedi,
predsednik

Zadnje sporočilo, ki je z Metelkove prišlo skozi objektiv našega fotoreporterja Saša Bernardija

1400

sreda

DE

Idioti ali barabe

Piše: Ciril Brajer

Tako zeleno strankarstvo na Slovenskem že daje prve, doslej žal edine rezultate. Politiki se kot sestradani psi spopadajo za vsak atomček oblasti, če je pa še kakšen tolarček poleg, jih popade steklina. Dosjeji, anonimke, zarote, podtikanja so pač del te pene na gobcih.

Če to velja za medstrankarske boje, kjer jim pride prav celo glorificiranje izdajalstva, enega največjih blat, v katero lahko zagazi človeška žival, bi le največji navnež lahko pričakoval, da se bodo gnojnjici lahko ognili sindikati.

Čudež je, da se ni nanje ulila prej, in čudež ni, da se je zdaj in z največjo golido prav na Metko Rokсандič, predsednico podravske svobodnih sindikatov. Kdo pa še lahko stopi na prste tej politični sodrgi, ki je slovensko usodo vzela v svoje roke – za svoj žep?!

Še dobro, da je ta zalega, kolikor je zvita, tako bebava. Na njena psovanja, nesmiselnost, kot so, sploh ni treba odgovarjati. Vedno pa je treba poiskati njihova ozadja.

»Uroš Korže je najmanj dvakrat bleknil, da delamo sindikati v Mariboru z direktorji kot svinja z mehoma,« pravi Metka Rokсандič, in če je to logika šefa tako pomembnega sklada, se po logiki direktorjev niti ni treba spraševati. – Lop po sindikatih torej! Kako, niti ni več važno.

Sindikate je treba onemogočiti, pa če jih poplujemo, oblatimo, karkoli že, da bi le ne ovirali neke politike.

Kakšne božje politike neki?! Če je o njej sploh moč govoriti, jo lahko rode in vodijo le bebci ali pridaniči. Saj te »koncepte« in njih posledice že poznamo ter bridko okušamo. V DE smo ničkolikokrat opozarjali, da jih je prav Uroš Korže uvedel v IMP, potem se je plaz sprožil in zdaj je kepa oblikovana. Kdo jo bo ustavil? Sindikati so poskusili in...

»Lastniniš najlažje po dveh receptih. Firmo razbiješ na manjše enote in jih prodajaš. To sicer terja nekaj časa, denarja, srečaš se s terjatvami delavcev, stanejo te presežki...

Lastniniš lahko še lažje in to počnejo skozi stečaje. Delavcev se znebiš čez noč, s podjetji se ukvarja sodišče, Korže pa odključka še eno podjetje, s katerim se mu ni treba več ukvarjati.

Tako ozadje pojasnjuje Metka Rokсандič. Hudič je v tem, ker ne gre več za »politiko« na podjetniški ravni, zaradi katere se DE še zdaj bode s Šimetom Ivanjkom. Zdaj gre za »politiko« na državni ravni in njena ost je strnjena prav v Mariboru. Programirani stečaji, ki jih zakon sicer ne pozna in za katere strokovnjaki pravijo, da so gospodarski kriminal, prav v Mariboru neusmiljeno kosijo. TVT, Metalna, Elektrokovina, le v teh treh tovarnah je v treh letih število zaposlenih skopnelo z 10.000 na dobrih 4.000 in smer tega klavnega gibanja je žal jasna.

Je ta industrija potrebna manj denarja, skrbi, prestrukturiranja kot železnice, železarne, premogovniki?

»Finta« je še v tem, da je moral poseben zakon omogočiti revizijo v podjetjih prav zaradi stvari, ki jih Uroš Korže nemoteno uveljavlja kot koncept. Ker so take packarije skoncentrirane v Mariboru še bolj kot drugod, ker se sindikati upirajo še bolj kot drugod...

Zato gnojnjica! Metka Rokсандič jo je svojo porcijo dobila in upamo lahko, da se bodo njeni kolegi drugim pošiljkam lažje ognili. Oziroma jih prepričali. Zakaj bi jih bilo sram stavkati še za kaj drugega kot za tisto bedno eksistenco, ki se ji pravi plača? Zakaj spet in spet požirati vse klofute in spet v imenu nekakšnih višjih, državnih interesov?

Vsa orožja torej, brez lažne strpnosti in taktiziranja. Saj sindikalna so jasna, ustava jim daje v roke referendum in po tem je treba pač poseči. Kakšne stranke neki, kakšni programi, skladi, družbe, direktorji, višji interesi...

No, tudi ta strpna, demokratična, parlamentarna pot obstaja. Vodi končno v sindikate s prav toliko članstva, kot ga imajo zdaj. Le članarina bo nižja, ker bodo vsi člani – na cesti.

Ropajo nas, ropajo!

V DE z dne 30. septembra 1993 sem prebrala članek g. Ivana Lebana z naslovom: »Ropajo nas, ROPAJO!«

Če bi ta članek prebrala večina Slovencev, sem prepričana, da bi dosegel svoj namen, saj bi v večini primerov vzbudil vsaj občutek sramu pri ljudeh, ki ga porivamo v podzavest, s tem ko si ne priznamo, kako nas iz dneva v dan zavajajo.

Glede tega, da smo vsi Slovenci taki, se pa ne strinjam z njim, saj jih je nekaj, ki so čisto zadovoljni s takim položajem, ker pač imajo

dovolj, če pa nimajo, si tisto manjkajočo razliko izsilijo z različnimi štrajki in pritiski (npr. šolstvo, policija, kmetje itd.). Da pa to dobi, je potrebno spet oguliti gospodarstvo, saj so tam v večini delavci, ki naj bi bili manj inteligentni in bodo tako tiho, saj so navajeni preživeti z malo, in več bo manj, nič za to.

Mogoče si včasih belijo glavo s tem, kako bodo plačali vse položnice, kako bodo preživeli, vendar se potem v večini sprizanjijo s svojim trenutno slabim finančnim stanjem, saj jim vlada kar naprej obljublja, da to delajo zato, da jim bo nekoč lepše, vladi pa je treba verjeti, saj smo jo izvolili sami. In s takimi nesmiselnimi prepričanji samega sebe se spet nekako prebijejo skozi mesec. Najtežje je seveda tistim, ki jim otroci iz šole tedensko, če ne že dnevno nosijo razna obvestila staršem (na katerih piše neob-

vezno, na drugih še to ne), za razne šole v naravi, za ekskurzije, plavalne tečaje itd. In spet se nekaj časa jezimo na učitelje, vendar se hitro potolažimo s tem, saj oni tako in tako ne morejo razumeti, kako otroku ni mogoče vsega privoščiti, ker imajo pač dovolj velike dohodka.

Kako dolgo bomo še vzdržali pritiske in pomanjkanje, je vprašanje. Upam pa, da se bomo Slovenci zbudili pravočasno, saj se lahko zgodi (glede na to, da se človek vsemu privadi), da bomo vse to prenašali še leta in pri tem nekateri pozabljali da smo ljudje, drugi pa bodo bogateli na račun naše naivnosti. Da smo naivni, pa sploh ni vprašanje, saj smo verjeli večino tistega, kar so nam kandidati in stranke obljubljale pred volitvami. Da bodo obljube izpolnili, pa tako ne moremo več upati, saj so v vladi in v večini strank narcisoidni ljudje, ki vidijo samo

sebe in delajo samo zase in jim je malo mar za rajo, ki ji kar naprej daljšajo nosove in se drži načela: Daj cesarju, kar je cesarjevega in bogu kar je božjega.

Upamo lahko samo, da se bo ta raja v kratkem zbudila in vso jezo in bes, ki se v njej nabira, nakopila na pravem mestu in s tem zadušila naše politike ter sprevidela, koliko izgublja, preden bo izgubila vse.

Vem, da teh mojih razmišljanj ne bo prebralo veliko ljudi, saj si večina glede na svoje dohodek ne more več privoščiti niti časopisa, upam pa, da bo vlada sprevidela, da je treba delati na načelu: Vzemite tam, kjer je, in dajte tja, kjer ni, in ne obratno. V nasprotnem primeru se lahko zgodi, da se bomo vsi zadušili v raznih aferah in na koncu končali na smetišču.

Marinka Vinko, Videm pri Ptujju

Kako premagati ekonomsko – politično mafijo – udbomafijo in kako postati narod gospodarjev – delničarjev – velikih in malih!

Taj kliki je poglavitni cilj posejavanje oblasti in kapitala (podjetij) in da si na ta način ponovno vzpostavi monopolno oblast v preobleki tržnega gospodarstva in politične demokracije. Problem je v tem: ko bi ta kliki imela popoln monopol nad slovensko družbo, bi resnično demokracijo in tržno gospodarstvo že v samem začetku »v kalu unčila« (kakršna koli resnejša ekonomska in politična konkurenca, bi zaradi njihovih interesov bila obsojena na neuspeh). Posamezna gospodarska področja, ki jih ne bi mogla obvladovati, bi odprodala za provizije »tujcem« (kar se že dogaja). Slovenija bi postala sodobna evropska kolonija v posesti domače mafije in dvomljivih tujcev, ki bi skupaj brezobzirno izkoriščali in zlorabljali narod (ekološko smetišče Evrope). To se že dogaja, ker naša država nima prave in ljudem jasne državnoekonomske strategije. Podjetja se raje za smešno nizke kupnine prodajajo omenjenim skupinam in tujcem, kot da bi jih podarili ali za isto ceno prodali Slovincem – zaposlenim. Takšna prodaja podjetij tej kliki dela iz ljudi čisto navadne hlapce, ki so potrebni za delo in razplod. Da se to lahko izvaja, so ljudi načrtno okupirali z vsakdanjo nečloveško bitko za preživetje. Očitno vlada parola »Vsem drugim, samo Slovincem – narodu ne«.

Še je čas in še so načini, da se brez večjih negativnih posledic rešimo iz te pasti. Ena izmed primernih poti je uvedba ekonomske demokracije, ki je resnična spremljevalka politične demokracije. Ekonomska demokracija pomeni, da ima vsak državljan ne samo ustavno, temveč tudi dejansko – praktično pravico posedovati lastnino iz minulega dela (tudi podedovati). Zato zahtevamo, da država omogoči, da večino obstoječe lastnine dobijo zaposleni, brezposelni in upokojnenci – Slovenci.

Sedanja zakonodaja je navidezno naravnana v tej smeri in brez ustrezne zaščite. Certifikati, ki izhajajo iz minulega dela, so zakonsko zaščiteni le za obdobje dveh let, nakar jih bo možno prodati zaradi umetno povzročene nizkega standarda, kar bodo ljudje iz kratkovidnih preživetvenih razlogov tudi storili. Organizirane mafijske skupine v podjetjih bodo povzročile umetni padec podjetij, s tem sprožile prodajo certifikatov in jih na tej prevari odkupile po najnižji ceni in s tem zagospodarile v podjetjih. Zaposleni bodo izgubili premoženje in postali mezdna delovna sila.

Glavni problem je ta, da mafija, ki je – bi s krajo dobila podjetja, ne bo znala z njimi gospodariti. Uspevala bo lahko le na osnovi nizkih plač in izkoriščanja.

Rešitev pred omenjeno mafijo je, da se podjetja v prvi fazi polastninijo (postanejo delniške in družabniške družbe) s strani zaposlenih, brezposelnih in upokojnecov, vključno s skladi, ki jih predpisuje zakon. Le-ti se bodo z inteligenco in pozitivnim delom menedžerstva interesno združili in zaradi ohranitve svoje lastnine nagnali iz podjetij vso mafijo (tega ne more trenutno doseči nobena politična stranka, niti zveza ali država z vsemi svojimi institucijami). Mehanizmi, ki to omogočajo, so SKP (sindikati v podjetju), zakon o soupravljanju in najmočnejši med njimi zakon o lastninjenju – na osnovi certifikatov in terjatev, ki jih imajo zaposleni in brezposelni do podjetij.

Drugi del lastninjenja se prične takoj po prvem. Lastnikom je treba omogočiti takojšnjo notranjo dokapitalizacijo na osnovi odrekanja dela plač, pokojnin in prejemkov brezposelnih kot tudi iz osebnih prihrankov. V tej fazi bi se višina posameznih vlog pričela razlikovati odvisno od tega, koliko bi kdo osebno dodatno vlagal. V skladu z velikostjo vložnih sredstev pripada upravljalci delež. Zato je neobhodno zakonsko zaščititi interno lastnino z zakonom. Interne delnice (sedanji certifikati) je možno menjati za denar le z matičnim podjetjem in še to samo v primeru zapustitve podjetja ali odhoda v pokoj. Prav tako mora obstajati možnost izbire, da se v omenjenem primeru lahko delnice pustijo v podjetju (možnost dedovanja), v zameno pa le-to delničarju izplačuje denar od letnega dobička.

Ko so te faze lastninjenja izčrpane in podjetje potrebuje dodatni kapital, se lahko na osnovi tega interesa lastniki odločijo za kredite, dokapitalizacijo od zunaj in tudi s strani tujcev. Te dokapitalizacije bodo pod kontrolo lastnikov in bodo verjetnosti spekulacij – divjih privatizacij minimalne.

Lastniki (brezposelni, upokojnenci in zaposleni) bodo imeli od internih delnic zraven lastniške upravljalke pravice tudi pravico do letnega dobička podjetja (ki pa ga ne bi dobili, če bi prodali certifikate), ki v daljšem obdobju lahko presega večkratno vrednost vložene kapitala in prinese v žep lastnikov delničarjev zajeten kupček denarja (glavni razlogi boja za lastnino). Da ponovno še enkrat, certifikati bodo lastnikom prinašali denar od vsakoletnega dobička podjetja. To je njihova resnična vrednost.

Zaposleni (solastniki) bodo prisiljeni delovati ekonomsko, sicer se bodo znašli na cesti in ostali brez premoženja. Da bi ohranili podjetje in omogočili njegovo uspešno poslovanje, sebi pa delo, zaslužek, dobiček in ohranitev lastnine, bodo pričeli motivirano ustvarjati, iskati trge, preprečevati spekulacije (drug drugemu bodo gledali pod prste), si izplačevali primerne plače, da preživijo

in podjetje pripeljejo na zeleno vejo. Vodil jih bo interes preživetja in napredka.

Dosedanji »modeli« lastninjenja, ki so namenski omogočali in dopuščali kraje, vse dokler se to javno ni izvedelo, so nas zaradi te zakulisne spekulativnosti pripeljali ravno do obratnih pojavov in v situacijo, ki je za nas katastrofalna. Če se bo to nadaljevalo, ni izključeno samo dokončen zlom gospodarstva, temveč lahko pride do splošnega razpada. Sprememba, ki poteka, lahko postane usodna za večino nas, če bomo še dopuščali, da ima nad njo prevlado mafija. Slovenski narod je imel možnost izginiti v balkanskem kotlu ali ustanoviti lastno državo. Z njeno ustanovitvijo sta se spet pojavili dve možnosti. Prva, da nam zavlada mafija s tujci in morebitni razpad države, druga, da postanemo v njej gospodarji. Alternativna rešitev za drugo možnost je ta, da ostane večina lastnine v poštenih slovenskih rokah. Izbira ni težka. S tem si bomo ohranili ekonomsko, politično in nacionalno neodvisnost (svojo državnost) in postali narod gospodarjev – delničarjev – velikih in malih. Za to se je vredno potruditi in je izziv, ki ga je treba sprejeti. Ne razumem, zakaj se nekateri tako »načrtno nestrpno« obnašajo do družbene lastnine, ki ni nič drugega kot slovenska nacionalna lastnina, ki se je ustvarjala in plemenitila stoletja in stoletja in nam omogočila, da še danes obstajamo. Ne rušimo si temeljev naše neodvisnosti in bodočnosti. V svoji dolgoletni zgodovini se je samo za hipec imenovala družbena. Dajmo jo v privatne roke tistih, ki jo bodo pravilno upravljali, jo povečevali in nam s tem nudili preživetje in prihodnost.

Rastko Plohl, predsednik predsedstva NSS

Pobuda Kmečki zvezi pri SLS

Seznajeni smo s stališčem vaših »zelenih« članov o trasi avtocest. V tej zvezi vam pošiljam poudarke iz naših stališč, ki so v večji meri usklajeni z Zelenimi (g. Gošnik), Zeleni-ekološko socialno stranko in Zvezo društev za varstvo okolja (ZVOS). Ker bo v bistvu tekla bitka za plodno zemljo, sodimo, da bi lahko bili prav vi nosilec skupnih slovenskih akcij, upoštevaje dejanske strokovne interese, ne pa strankarskih. Predlagamo, da skličete skupni sestanek vseh strank, ki imajo posebej organizirane ekološke skupine oziroma imajo ekološko v ospredju svojih programov. Akcijo bi lahko z veseljem koordinirali tudi v SEG-u.

Izrabljamo priložnost, da vas zaprosimo, da kaj več storite za smotrno rabo kemije v kmetijstvu (zaščitna sredstva, umetna gno-

jila), o ravnanju z ostanki pa še posebej.

Poudarki:

1. Plodno zemljo je treba varovati za vsako ceno. Zgled je trasa avtoceste med Beljakom in Salzburgom v Avstriji. Take trase so drage le navidezno, dolgoročno so najcenejše.

2. Slovenija potrebuje predvsem dobro medregionalno povezavo in hiter izstop v vse dele Evrope. Tranzit torej nima prednosti in je treba v največji meri (z ekonomsko prisilo ali spodbudami) prenesti prevoze s cest na železnico, za katero pa tudi še ni državne strategije.

3. Ni možna gradnja avtocest brez ekološke presoje po zakonu o varstvu okolja.

4. Bencinski tolar »da«, vendar strogo namensko. Konec tujcem niso zaželeni. Možno je pavšalno plačevanje cestnine pri registraciji vozil. Za ceste naj gre tudi del cestnega dinarja, ki je leta 1990 poniknil v integralni proračun.

5. Javnost mora biti prisotna v vseh fazah sprejemanja planov države in konkretnih načrtov za avtoceste. Ljubljanska obvoznica je predvsem problem mesta Ljubljane, ne slovenske države.

Ekološki pozdrav!
Izvršni odbor SEG
Karel Lipič, tajnik

Učitelji z neustrezno izobrazbo VI. stopnja

Učitelji z neustrezno izobrazbo zahtevajo vse nemogoče. Da se jim količina zmanjša za 10 ali 15 odstotkov, to je še vse premalo. Oni učence zelo slabo učijo, ker imajo sami neustrezno izobrazbo. Takšni učitelji v Sloveniji se hodijo z učenci na igrišča prijetno zabavati in na razna prijetna potovanja. Znanje, učenje pa zane-marjajo, zato učenci nič ne znajo. Imeli bodo po stavki trajne počitnice, jesenske, zimske in poletne, česar si ne zaslužijo. V osnovni šoli obstajajo tri kategorije učiteljev. Prvovrstni, zelo dobri in zanič učitelji. Tisti najslabši učitelji so leni, zato ne bodo drli na visokoškolski študij, ampak bodo raje stavkali in na lahek način izsiljevali višjo plačo, ki je ne zaslužijo. Nikoli niso in ne bodo zadovoljni, ker je njihova požrešnost po denarju neskončna. Učitelji so iz kmečkih delavskih družin, zato so tako lakomni. Nevoščljivi so svojim kolegom, ki imajo večjo izobrazbo ter zato malce večjo plačo, to jih zelo jezi in se razburjajo. Nevoščljivost je velikanska, prav tako požrešnost.

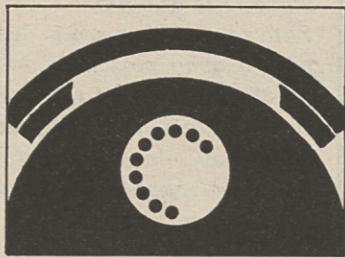
Tudi učenci so razdeljeni: so nezadostni učenci, zadostni, dobri, prav dobri, odlični učenci. Torej bi se slabi učenci z neustreznim znanjem lahko prav tako razburjali, zakaj imajo slabšo oceno kot učenci z odličnim znanjem. Niso vsi enaki v znanju in ne v oceni. Torej učencem, ki neustrezno odgovarjajo, dobi slabo oceno 1. Učencem, ki vse zna, dobi oceno 5. Naj torej učencem kot učiteljski stavka, da bo z izsiljevanjem dobil namesto nezadostne ocene (1) lepo oceno dobro (3). Lepšo oceno si je treba pridobiti z znanjem, to velja za učence. Boljšo plačo si je treba pridobiti z ustrežno izobrazbo, to velja za nevoščljive učitelje v Sloveniji. Študirala bo pečica učiteljev, ostali pa bodo raje večno jezikalci, ker so leni za študij. Sram naj jih bo pred svetom.

Prosim, da te vrstice objavi pri-ljubljani, zelo cenjen časopis DE.

S spoštovanjem!
Egidij Holešnik, Breg

Nanj se resda lahko naročite tudi pisno, toda zakaj bi se trudili: pokličite (061) 321-255

in poskrbeli bomo, da boste dobili časopis, brez katerega je vaše delo v (kateremkoli) sindikatu vsaj težje, če že ne nemogoče

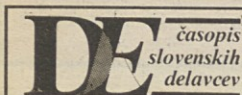
Stvar je jasna. To je moj časopis. Zato ga naročam na naslov:

Priimek in ime: _____

Naziv podjetja ali ustanove: _____

Naslov: _____

Podpis naročnika: _____

Delavska enotnost je bila ustanovljena 20. novembra 1942 ● DE – glasilo Svobodnih sindikatov Slovenije ● Izdaja ČZP Enotnost, 61000 Ljubljana, Dalmatinova 4, poštni predal 479 ● Direktor in glavni urednik: Marjan Horvat, telefon 313-942, 311-956 ● Odgovorni urednik: Ciril Brajer, telefon 1316-163, 313-942 ● Časopis urejajo: Sašo Bernardi (fotografija), Brane Bombač (oblikovalec), Marija Frančeskin (živiljenjska razpota), Ivo Kuljaj (Ravbarkomanda, Najpomembnejša stran), Damjan Križnik (Kažipot), Franček Kavčič (sindikati), Boris Rugelj (Na trznem prepihu), Andrej Ulaga (Na trznem prepihu), Bora Zlobec (lektorica), Igor Zitnik (Razum in srce) in Jožica Anžel (tajnica), telefon 313-942, 311-956 ● Naročnina: 321-255 ● Posamezna številka stane 155 tolarjev ● Žiro račun: 50101-603-46834 ● Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Kopitarjeva 6, Ljubljana ● Časopisni svet: Mira Videčnik, Alojz Omejc, Ciril Urek, Edo Kavčič, Jernej Jeršan, Dušan Semolič

Piše: Martin Ivanič

Avtoetnocid

V naslovu sem najbrž zapisal čudno skovanko. Nedavno smo lahko slišali, da nas je balkanska klavnica obogatila za izraz etnocid, ki pomeni iztrebljanje (celega) naroda. Za tamkajšnje razmere je več kot prikladen. Avtoetnocid bi torej pomenil narodno samoiztrebljenje. Za Slovence povsem primeren termin!

Kje začeti utemeljevanje te trditve, ki hoče povedati, da se Slovenci sami iztrebljajo? Recimo s pošastno smrtno bero na slovenskih cestah! Dvajset, sedemnajst, dvanajst tedensko. Vsaka številka pod deset pomeni srečen teden. In višek cinizma je ugotovitev, da prav vse smrtno žrtve niso Slovenci. Cestni križi ob vseh naših križih zagotovo potrebujemo. Torej tudi cestni tolar, kar pomeni manj tolarjev za reprodukcijo in biološko preživetje. Začarani krog?

So pa druge možnosti. Recimo tim. obrambni tolar. Ali pa tudi ne! Nekaj logike je v tem, da nas je že tako malo, da se moramo dobro oborožiti, če hočemo kljubovati napadalcem. Vendar imamo opraviti s pametnejšimi sosedi. Po eni strani jim je treba samo čakati, da sami izumremo in se bodo mirno razširili v prazni prostor (kot recimo Albanci po velikih srbskih seditvah na prostor Stare Srbije). Če pa bodo vendarle nestrpni, nas tako ali tako lahko pokupijo. Naše oblasti (tu štejem tudi vso politiko, ki sovpilna na oblast) jim gredo pri tem prav dobrososedsko na roko. Tako recimo pripravijo za sanacijo železarn velikanski kapital, nato pa ugotovijo, da se izgube še kar večajo (zaradi korupcije ali nesposobnosti? sprašujete in jaz odgovorjam, da zaradi obojega), in mislijo, da je stvar vseeno treba prodati ne glede na ceno. Točno! Cene več sploh nimamo. In ker tako o nas v resnici misli naša nacionalna politika (ki sebi pravi udbomafija), je tujcem treba samo čakati. Bomo že sami še bolj spustili lastno ceno.

Seveda je perverzno trkanje politike na prsi, da so v skrbi za narodovo regeneracijo uzakonili univerzalni otroški dohodek. Kje pa so ugodni vrtci, kje poceni sola, kje stanovanja in kje predvsem delovna mesta? No, zadnje vprašanje jemljem nazaj; delovnih mest že mora biti dovolj, če oblasti zaposlujejo administrativno upokojene ljudi. Pa tudi sicer: zgoraj potrebujejo še veliko tajnic, šefov kabinetov, svetovalcev, varnostnikov, predsednikov uradov in drugih kuplerajev. Kuplerajji so sploh še neizrabljena možnost! Pa igralništvo seveda. Naša zaš-

čitna znamka. Tam so inovacije, tam je denar. Slovenec Slovincu hazarder! Dela je torej dovolj. Samo otrok nihče ne dela, ker zanje še ni odprta sistemizacija.

Mogoče si bo treba izmisliti kakšno juniorsko organizacijo. Pravzaprav raje več. Tako kot veteranske. Veterani so zaslužni. Zato upajo, da bodo kaj cvenka dobili tudi iz proračuna. A mi še ni jasno, kdo bo veterane preživljal. Mogoče pa južnjaki, ki jih bomo spet morali uvažati, kakor smo slišali. Korist bo dvojna. Delali bodo, za kar bodo najeti. Lahko pa tudi mlade Slovence. Vendar ne vem, če bodo radi dajali za veterane, ki so postali narodno zaslužni tudi zato, ker so kup južnjakov nagnali iz Slovenije. Vsekakor veteranska inflacija dokazuje, da se Slovenci zaudev lotevajo na zadnjem koncu. Sicer pa je olajševalna okoliščina vsaj narodova trdoživost. Tradicija, ki so jo nagajivci ponazarjali za velikimi slovenskimi gozdovi, iz katerih so partizani prihajali kar 40 let, še živi. Edino potrebni delovni staž je vedno krajši. Partizani so za status zaslužnih potrebovali štiri leta (majski hrošči seveda primerno manj), sedanjji veterani samo deset dni. Vsa čast borcev za svobodo, le entuziazma več ne razumem. Sicer pa to zna razložiti g. Feltrin iz SLS, ki je entuziast za borih 170 jurjev.

Naj sklenem svoje obiranje slovenske mentalne in seksualne jalousiti s pobudo premieru, ki rad pove, da političantskim zdraham ne misli nasedati in da se bo kot gospodarstvenik in zaradi akutnosti gospodarskih razmer posvečal predvsem zadnjim. Žal pa se je avtor Zgodbe o uspehu izkazal za alkimista. Zato predlagam, naj reorganizira vlado. Peterle naj bo minister za družino (vsaj otroke zna delati), Janša pa minister za finance. Tudi če kot ministra na teh mestih ne bosta posebno uspešna, bo blagodejno že to, da ne bosta več opravljala sedanjih dolžnosti.

Ni treba, da bi zaradi tega kdo ostal brez dela. Puharjeva in Gaspari se bosta kmalu lahko zvrstila na mestu šefa varnostne službe. Feltrin pa zmeraj lahko pomaga z entuziazmom.

Kot kaže, bi se kar lepo število poslancev v parlamentu rado spremenilo v policaje, preiskovalne sodnike in podobne reci. Parlamentarne preiskave seveda poznajo mnogi parlamenti, vendar pa pri tem poznajo tudi svojo mero. Ponekod je število preiskav, ki smejo sočasno trajati, omejeno recimo na največ tri preiskave, pri nas pa, kot da bi radi vsak dan ustanovili kakšno novo parlamentarno preiskavo.

Igrati se policaje s poslansko imuniteto, je seveda na moč zanimivo delo, se posebej, če si poslanci pri tem predstavljajo, da lahko delajo, kar hočejo. Tovrstne preiskave kot da so za nekatere poslance hobi, za druge pa kar paranoja, pa tudi posledica kakšnih osebnih bolečin.

Gromovniški poslanec Marjan Poljšak je predlagal celo nadzor nad avtocestno družbo po vzorcu parlamentarne preiskovalne komisije. Saj ne, da taka družba ne bi potrebovala strogega nadzora, toda kar je preveč je preveč.

Zato seveda ni čudno, če so

Lov

se poslanci začeli razburjati, da takšnih maratonskih zasedanj, kot je sedanje, ki se imenuje še septembrsko, več ne vzdržijo. Če bi se bolj držali zakonodajnega dela, kar je njihova osnovna dolžnost, ker je pač parlament zakonodajna veja oblasti, in se manj obremenjevali s kopanjem po preteklosti (s tem naj se ukvarja stroka in sodni preiskovalni organi), bi imeli seveda več časa in moči za svoje delo.

Če bo šlo za manjše preiskovalne komisije v parlamentu še naprej tako kot doslej, se poslanci res več ne bodo mogli ukvarjati z ničimer drugim, kot da bodo letali za tajnimi dokumenti in podatki in se šli zandarje in lopove.

Kako to gre, je te dni lepo pokazal celo državni svetnik dr. Peter Glavič, ki je moral za ugotavljanje znanstvene preteklosti poslanca dr. Ludvika Toplaka, ki naj bi postal rektor mariborske univerze, porabiti neznansko veliko časa, da bi ga očrnil. Če je to svetniško delo, potem seveda hvala lepa za take svetnike. In če že, ko bi vsaj gospod svetnik svoje delo opravil temeljito, pa ga seveda ni, kar mu že dokazujejo drugi znanstveniki in profesorji, ki bi se kajpak tudi lahko ukvarjali s pametnejšim delom.

Država – kot da je postala en sam log, kjer najbolje uspeva lov na čaravnice. O idejah, kako bi našli nova delovna mesta, pa bore malo ali nič.

Gromovniki sovraštva

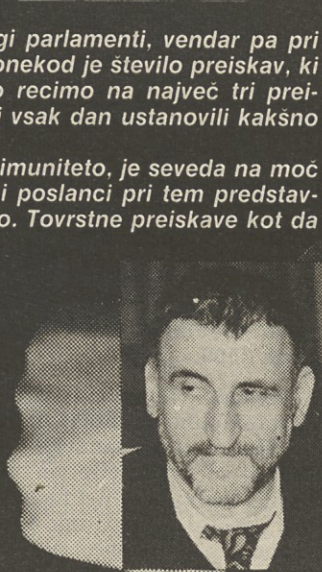
Piše: Jože Smole

Tudi pri nas je dejanska sprava možna samo v omenjenem svetovnem okviru. Narodnoosvobodilni boj proti okupatorjem je trajna velika vrednota, sodelovanje z okupatorji pa nacionalno izdajstvo.

Nekaterim pri nas to ni po volji. Nikakor se ne morejo sprizajziti

z v svetu uveljavljenim protifašističnim konceptom. Medvojno dogajanje pri nas skušajo prikazovati v luči svojih konstruktov. In po njih naj bi se sodelovanje z okupatorji opravičevalo z »bojem proti komunistični nevarnosti« in tako rehabilitiralo nacionalno izdajstvo.

arena

Kakorkoli je že liberalno demokratski poslanec Janez Kopač skoraj vedno proti sedanjim ali novim izdatkom za socialo, saj je znan kot javni pravobranilec javnih financ, mu je tokrat treba dvigniti palec: zahteval je, naj za obrambo v proračunu za prihodnje leto ne bi dali kar 70 odstotkov več kot letos. Kopač je tokrat nastopil tudi z argumentom, da bi tako naravnani proračun za mednarodno javnost in Združene narode pomenil znak,

Frače

da Slovenija ne želi spoštovati embarga na uvoz orožja. Argument seveda »sedi«, čeprav se država vztrajno bori za ukinitvev embarga; vendar s tem najbrž ne bo nič, dokler ga bomo sekali s takimi orožarskimi aferami, kot je mariborska, in najbrž še zdaleč ne edina. Seveda še ni nobenih dokazov, da bi v omenjeno afero imel namočene prste tudi obrambni minister, bilo bi pa naravnost smešno in tudi skrajno diletantsko, če državna obramba ne bi vedela za take kupe orožja.

Embarga torej nismo spoštovali že prej in se seveda moramo dovoljo tega delati neumne, češ da so nam orožje podtaknili grdi Rusi, Arabci, Kitajci in bog ve kdo še. In če je tako, ga pač poskušajmo kupovati še naprej, če že skritega po nekaj mesecev ne znamo odkriti.

Čeprav je znano, da gre mladinski liniji pri liberalnih demokratih njihov nekdanji član hudo na jetra, velja Kopaču dati prav tudi zato, ker je takšno orožarsko obnašanje vlade zelo podobno obnašanju južnoameriških ali afriških vojaških diktatur in avantur, kjer se generali na vsak način hočejo iti oblast, ljudstvo pa strada.

Seveda to ne pomeni, da se ne bi morali tudi oborožiti bolje kot sedaj, vendar vse v mejah možnega in razumnega. Tako oboroženi, da bi se lahko suvereno branili pred kakšnim resnim napadom s katerekoli strani, še dolgo ne bomo, najbrž nikoli. Kdo pa sploh je v Evropi? Zato tudi obstaja sistem evropske kolektivne varnosti. Zahodnjaki, ki jih prosimo za morebitno zaščito, nas seveda nočejo samo s fračami in loki. Njihovo pomoč je treba tudi plačati. Toda če mora dovoljo tega gospodarstva še naprej »cagati«, se tak račun ne bo izšel. Armada delavcev na cesti bo namreč takšna, da je tudi do zob oborožena vojska ne bo mogla obvladati. In namesto »zunanje« bomo imeli notranjo vojno. Kako je, če ima armada preveč orožja, pa vidimo na Balkanu.

Boža Gloda

V ZDA, Veliki Britaniji, Kanadi, Franciji Norveški, Belgiji, Holandiji, Danski in drugih zahodnih državah svetovne protifašistične koalicije niso nikdar imeli posluha za »protikomunistične pobude« domobranskega sodelovanja z okupatorji. Racionalno so se spraševali: kakaj antikomunistične in druge desničarske sile v Sloveniji niso šle v boj proti okupatorju. Če so se pač opredelile za uveljavljanje svojih protikomunističnih ciljev z nasloni krivce za številne žrtve med Slovenci v drugi svetovni vojni. Pri tem pa pozabljajo, da s takšnim ravnanjem v bistvu napadajo svetovno protifašistično koalicijo. Po logiki obtoževanja našega NOV

bodo morali napasti tudi De Gaullovo svobodno Francijo in francosko odporniško gibanje kot glavnega krivca za številne žrtve med Francozi v zadnji svetovni vojni.

In seveda je samo še korak do tega, da bodo začeli opravičevati Hitlerjevo Nemčijo in Mussolinijevo Italijo.

Tisti, ki skušajo rehabilitirati sodelovanje z okupatorji, s tem napadajo vse protifašistične vrednote in so s svojim destruktivnim ravnanjem objektivno odgovorni za takšen vandalizem, kot je bila skrunitvev židovskih grobov na Žalah.

Predsedniku Rusije Borisu Jelcinu, ki zelo radikalno odpravljajo ostanke nekdanje sovjetske oblasti, še na misel ne pride, da bi dovoljo tega moral omalovaževati vlogo Sovjetske zveze v drugi svetovni vojni ali opravičevati tiste sovjetske državljane (in teh ni bilo malo), ki so sodelovali z nacistično oblastjo in njeno soldatesko.

Človek se sprašuje so tisti politiki pri nas, ki skušajo opravičevati sodelovanje z okupatorji, res tako nerazgledani, da ne poznajo elementarnih zadev. Najbrž ne. Videti je, da so preprosto obsedeni s poskusi omalovaževanja narodnoosvobodilnega boja in vseh pozitivnih dosežkov v mirnem razvoju.

O napakah, storjenih v preteklem obdobju, je treba vsekakor resno razpravljati. Razlika je samo v tem, ali to počnemo z iskrenimi pobudami za zagotovitev pozitivne smeri razvoja naše družbe ali pa z destruktivnim namenom razpihovanja sovraštva med ljudmi in onemogočanja reševanja življenjskih vprašanj.

Tisti politiki, ki so že doslej delovali destruktivno, so pač ostali zvesti samim sebi. Presečna pa nas politiki, kot je dr. Jože Pučnik, ki se šteje za socialdemokrata. Po razpadu Demosa je zavil levo, potem pa se naenkrat obrnil v skrajnodedno politično smer. Zda pa se pojavlja v vlogi gromovnika sovraštva in destruktivnega odnosa do narodnoosvobodilnega boja.

ATENTATORJI IN KAMIKAZE

Slovenska »levica« oziroma stranke, ki so naslednice nekdanjih »družbenopolitičnih organizacij«, so previharile volitve 1992. Predvsem so si gospodje tovariši oddahali, saj so ugotovili, da antikomunizem ni več na dnevnem redu. Pri Peterletovih so na to temo pozabili ter so se raje ukvarjali sami s seboj, pri Podobnikovih pa je toliko bivših komunistov, da bi antikomunistično čiščenje morali začeti kar pri sebi in vodilnih delavcih v vodilnem štabu (Miloš Čirič iz ZKS oz. SDP, Tomi Drogz iz KPS). Danes iz eskadejevskih in esesovskih krogov prihaja največ obtožb, češ da jih je »levica« prinesla naokrog z Jelinčičevo SNS, da jim je speljal »desne« glasove in da je bil podtaknjene. Prirejen in nepopoln Jelinčičev dosje v DELU je opravljal svoje. Kako potem lahko tolačimo obtožbe s strani levosredinske koalicije pred volitvami in kako razložiti ovadbo proti Jelinčiču zaradi nameravanega atentata na Kučana, Drnovška in še koga?

Zadeva je preprosta in razložljiva. Esdepejevci so obletali Jelinčiča šele takrat, ko je prišel v novoklicani parlament kot šef uspešne stranke. Jelinčič je naredil (1) napako in je menil, da se da pogovarjati z njimi kot z vsako normalno stranko – to napako so naredili pred njim Peter Kovacič, Andrej Magajna in njihova usoda je znana; Jelinčič je storil (2) prav, saj je bila poteza ob ustoličenju Drnovška strateško pravilna in je SNS posegla v zaresno politično igro in skoraj nehala biti politični gobavec. Predvsem pa je ostal antikomunist, saj so esenesovci v svoji zgodnejši fazi menili, da bo dovolj za šankom zagroziti Velikookemu in Malobesednemu in da se bosta

že spokala iz država in z rdečih foteljev, zadevo pa bi podkrepila še kakšna manjša provokacija kakemu manj pomembnemu rdečkarju, toliko da bi šefe prepričala, da gre zares. Torej je bilo toliko resno, da je bilo neresno. Zadevo si je vzel k srcu samo Igi Bavčar, znani ljubitelj Macintoshovih računalnikov. Bodo Jelinčičevi preganjenci po uradni dolžnosti obupali tako, kot so študentje s Časopisa za kritiko znanosti odnehali glede tedanjega notranjega ministra? Vsa ta absurda zgodba seveda pove samo to, da si »desne« stranke svoj poraz lajšajo s povečano količino paranoje. Glasov jim niso vzeli prenovitelji oz. listarji iz ZLSD, saj so nazadovali glede na volitve 1990; liberalni demokrati so bili že ves čas tam, kjer se še vedno držijo. Desnici so glasove vzeli antikomunistični socialdemokrati. Vse je iz SDSS 1. Tomšič, 2. Pučnik, 3. Janša), od tam se je vzela Jelinčič, od tam je nacionalna zveza Matjaža Gerlanca, od tam je »referendumsko gibanje« za odvzem državljanstev pa tudi sam dr. Pučnik je jasno opredelil, kje je glede vprašanja Neslovenec, saj je kot pravi socialdemokrat ugotovil, da je to socialno vprašanje, pa tudi, da bo treba ukrepati. Če X-25 opozvame svojo varnostno-politično oceno, predno jo bo predložil 7.23. upravi Slovenskih kosezov in brambovev in brigadirju Borutu Bobru osebno, saj se ta povzetek glasi takole:

1. Medtem ko se »levica« ukvarja s svojimi grehi in strahovi, se le-ti pojavijo na nepričakovanem mestu, namreč pri SDSS in njenih poganjkih (SNS, SND, NSD, NSZS), ne pa tam, kjer bi po pričakovanju rdečih morali biti.

2. Problem SKD in SLS je v tem, da nista prepričali levih volilcev, naj storijo drugi korak, ko so že storili prvega in prestopili tja, kjer je »ne levo, ne desno« (Drnovškova in Školčeva LDS) oziroma »malo levo, malo desno« (Jelinčičeva SNS). Pred desnico je še dolga pot, sedaj išče svojega dr. Ruglja.

3. Prvi, ki je odkril prazni prostor v slovenski politiki, je bil Kramberger, drugi pa Jelinčič. Ta definicija je tudi dokončni ontološki in filozofsko veljaven dokaz, da udbomafije ni oziroma da je »udbomafija« slovenska varianta »vatiškansko-kominternovske zarote«. To zanesljivo dokazuje tako pozno (in ne preveč produktivno) posedanje Zmaga in sedmih prenoviteljev v skupščinski jedilnici po opravljenih volitvah, neopravljenih atentatih itd.

4. V pomanjkanju zaresnih letalskih sil za obrambo kopnega (in vsaj štirih letalonsilk za obrambo Strunjana, Bleda, Bohinja in Negove) predlagamo, naj se »desničarji« množično prijavijo med kamikaze. Ko bo po »desnici« ostala zanamcem samo še obnovljena žužembeska cerkev z večnim ognjem v obeh zvonikih v spomin na domobrance, ki so jo prvi onečastili kot verski objekt, bomo vedeli, da je akcija posnemanja daljnovzhodnih bojevnikov samurajske preteklosti povsem uspela. Prva vaja političnih kamikaz je še predobro uspela, glede paranoje do Jelinčiča namreč. Za kamikaze pa že vemo, kdaj se jim posveti. Tudi domobranec se je posvetilo, ko je bilo vse že mimo, pa še tedaj so se prezidenta gen. Rupnika držali za rokco tja čez Ljubelj.

Informacija pridobljena 6. 10. 1993. Strogo zaupno! Dostaviti vsem medijem!

Za VOS in KOS
povsem bos
X-25

KDO BO NAGNAL OCVRKA

Predsednik SKEI in član državnega sveta Albert Vodovnik je sklical posvet o sanaciji in lastninjenju slovenskih železarn. Nanj je povabil skoraj vse, ki so odgovorni za to zadevo. Odziv je bil na žalost bolj slab, saj ni prišel niti generalni direktor koncerna dr. Andro Ocvirk. Udeležili pa so se ga vsi predstavniki sindikatov tako SKEI kot KNSS in kljub nekaterim očitkom za nazaj dokazali enotnost pogledov na reševanje železarn iz sedanjega položaja. Prav iz sindikalnih razprav je Vodovnik sestavil zaključke, ki jih povzemamo takole:

– poslovodstvo železarn naj pripravi natančno poslovno poročilo, o katerem ne bo nobenega dvoma;

– v sedanjem nejasnem položaju ni mogoče zapirati nobene družbe. Tudi novi spiski presežnih delavcev niso mogoči;

– železarji morajo dobiti enake možnosti pri lastninjenju svojih podjetij kot drugi delavci gospodarstva;

– proučiti je treba možnost, da železarne ali vsaj njihovi deli ostanejo v državni lasti;

– med poslovnimi delavci in sindikati železarn je treba ponovno ustvariti medsebojno zaupanje.

Posvet je Vodovnik sklical na zahtevo najbolj prizadetih delavcev iz železarn, ki so protestirali zaradi zmedene napovedi zapiranja štirih metalurških družb. Vodovnik je dejal, da prihaja država kot lastnik železarn s svojim ravnanjem v konflikt z delavci, ki hočejo delati in s tem skrbeti za materialno in socialno varnost. Železarji so namreč že do zdaj edini plačevali ceno za neuspeli projekt sanacije. Na posvetu so govorili tako poslovodni delavci kot predstavniki lastnikov in tudi nekateri državni svetniki. O tem poročamo na drugem mestu, tu povzemamo le besede predstavnikov sindikatov.

Jože Kragelj, SKEI Železarne Štore: »Naša jeza leti na vodstvo koncerna in na njegovo slabo politiko, manj na naše šefe v Štorah. Najbolj smo gnevni na Andra Ocvirka, ki se noče odzvati na naše zahteve. Rušenje Železarne Štore se je že pričelo in naši delavci se vedno bolj bojijo za delovna mesta. Sanacijski program se ne izvaja in 1800 preostalih delavcev v Štorah le vegetira. Za plače moramo stavkati vsak mesec. Naši šefi pa so plačani dobro in dobijo toliko, da bodo lahko poceni kupovali naše premoženje. Železarji v Štorah še nikoli nismo bili tako enotni proti amputiranju po delih oz. postopnemu zapiranju tovarn. Bojimo se, da bo za Livarno na

vrsti Jeklarna in s tem bo konec železarstva v Štorah.«

Janko Dežman, SKEI Železarne Ravne: »Različni sindikati smo samostojno prišli do enakih zahtev za rešitev problema delavcev Slovenskih železarn. Lastniki in vodstva železarn so iskali naše soglasje le takrat, ko so ustanavljali B podjetja. Pred tem in zdaj nas odrinjajo. Smo nezazeleni. V takšnem položaju sindikati ne moremo biti več kooperativni. Tudi med šefi in strokovnjaki so naredili selekcijo. Govorijo lahko le tisti, ki so poslušni. Vsem drugim pa Ivo Banič in Andro Ocvirk ukazuje, naj molčijo, češ da so državni uslužbenci. Prav zaradi tega v železarnah ne naredimo niti tistega, kar bi lahko. Ob polletnem poročilu smo pričakovali vladine

Razpravo je poslušal tudi edini od poslancev DZ Marjan Poljšak

ukrepe v korist železarjev. Na žalost pa je vlada vse skupaj prepustila upravnemu odboru in poslovodstvu. Sindikati govorimo skupni jezik in se pogovarjamo o skupnih akcijah, h katerim smo prisiljeni.«

Dušan Thaler, SKEI Železarne Jesenice: »Ker smo Jeseničani pozorno spremljali potek sanacije, smo pričakovali takšno ravnanje lastnika in vodstvene ekipe, kot ga zdaj občutimo. Vedeli smo, da delajo za potopitev Železarne Jesenice. Denar za sanacijo se je aktiviral šele aprila in v treh mesecih ni mogoča no-

vena sanacija. Kapitalist iz Italije, ki se je pred časom zanimal za nas, je Železarno Jesenice ocenil za biser. Naša oblast očitno meni, da smo Jeseničani le nepotrebne smeti. Očitno je, da tako ravna, da bi uničili še preostala delovna mesta. To, kar počnejo, bi moralo biti predmet kazenske odgovornosti. Mi, ki smo izgubili 1800 delovnih mest, ne bomo dovolili ukinitve preostalih 3500.«

Bogomir Ličof, KNSS: »Ugotavljamo, da nihče ni odgovoren za potek sanacije. Železarne so ustanovile več podjetij v tujini in vanje naložile svoj kapital. Imajo tudi elektrarne in številne objekte družbenega standarda. Ministrstvo za delo rado plačuje vsem tistim, ki lažno prikazujejo odpiranje novih delovnih mest. Denar za odpravne presežnih delavcev pa dajejo zelo neradi. Mi mislimo, da bi bilo boljše, če bi železarne dokapitalizirala slovenska dr-

Jože Kragelj, SKEI Železarne Štore: Delavci še nikoli nismo bili tako enotni proti zapiranju tovarn

žava, kot da jih poceni kupijo tuji.«

Miroslav Garb, KNSS Železarne Ravne: »Sindikati ne bomo ščit za tiste, ki hočejo k nam pripeljati umazan denar. Železarjem mora država omogočiti enak položaj pri lastninjenju, kot ga imajo policaji in vojniki. V nasprotnem primeru bomo postali manjvredni državljani. Ravenski železarji smo leta 1991 s stavko zmanjšali število delavcev, ki niso plačani po kolektivni pogodbi, s 70 na pet. Na Jesenicah in v Štorah tega niso naredili. O plačevanju šefov nimamo enakih pogledov kot svobodni sindikati. Naš sindikat zahteva, naj železarne ostanejo v večinski lasti Slovencev. Tudi do stanovanj v družbeni lasti imamo poseben odnos, ker smo na Ravnah

plačevali 12-odstotni prispevek, drugje pa le 6-odstotnega.«

Jedro sindikalnega sporočila s posveta je torej zahteva, naj se konča nesmiselno ukinitve obratov družb ali celo železarn brez pravih podatkov. Konča naj se tudi odpustanje delavcev po ovinkih in brez odpravnin, kar vse se je dogajalo po decembru 92. Jeseničani pravijo, da 500 železarjev še vedno čaka na pravice, ki jim grejo zaradi prezahtevne, od katere je minilo že skoraj leto dni. Delavci železarn hočejo dobiti tudi možnost enakopravnega konkuriranja pri lastninjenju železarn in tudi stanovanj in objektov družbenega standarda.

Železarski sindikati so pri vsem tem enotni. Še bolj enotni so sindikati na lokacijah koncerna oz. v bivših treh železarnah. Iz njihovih nastopov pa se vidi, da je položaj najboljši na Ravnah, slabši na Jesenicah in najslabši v Štorah. Posvet je dokazal veliko nesposobnost in nepravilnost poslovnih delavcev koncerna na čelu z Androm Ocvirkom za soočenje s ti-

stimi, ki drugače gledajo na potek in na nadaljnji program sanacije železarn. Andreju Kokalju, ki je na posvetu zamenjeval dr. Ocvirka, je verjetno ušlo, ko je dejal, da je med najbolj odgovornimi v železarnah izjemno veliko nezaupanja, in naj jim zato politiki in novinarji omogočimo, da se za mizo usedejo sami in temeljito pogovorijo o pravih rešitvah za železarne.

Če vprašate mene, bi morali sindikati iz železarn in tudi njihove republiške centrale enotno zakričati: »Dovolj nam je Ocvirka, Kokalja in drugih. Dajte nam nove šefe in tem dovolite pol leta, da železarne postavijo na noge oz. predlagajo ukinitve obratov, ki tudi ob podpori države ne bodo mogli donosno poslovati.«

Franček Kavčič

ŠTORSKI ŽELEZARJI BODO STAVKALI 20. OKTOBRA

Stavkovni odbor je obravnaval odgovor Andreja Ocvirka in sklenil:

1. Na osnovi soglasja vseh izvršnih odborov družb na lokaciji Štore je stavkovni odbor sprejel sklep o izvedbi enodnevnih opozorilnih stavke (24-urne) v vseh družbah na lokaciji Štore.

2. Stavka se začne v sredo, 20. 10. 1993 ob 6. uri zjutraj in traja do naslednjega dne, to je četrtek do 6. ure zjutraj, ko se stavka prekine. V tem času in času prekinitve stavke se bo stavkovni odbor pogajal in na osnovi rezultatov pogajanj odločil o nadaljevanju stavke.

3. Izvršni odbori so na svojih prvih sejah preimenujejo v stavkovne odbore in se dogovorijo o vseh aktivnostih oz. pripravah na splošno stavko v njihovem okolju.

4. Stavko na lokaciji Štore vodi stavkovni odbor družb na lokaciji Štore, ki je zadolžen tudi za koordinacijo med stavkovnimi odbori družb na lokaciji.

5. Za organizacijo in izvedbo stavke v posamezni družbi pa so zadolženi in odgovorni stavkovni odbori družb.

6. Stavkovni odbor je sprejel poslovnik za organizacijo in izvedbo splošne stavke na lokaciji Štore. Poslovnik in obvestilo o napovedi stavke prejmejo tudi vsi direktorji družb.

7. O stavki bomo zaposlene informirali preko našega sindikalnega Informatorja. O stavki pa bomo na ustrezen in korekten način obvestili tudi novinarje.

8. Zahteve stavkovnega odbora so naslednje:

– Obsojamo tendenco zapovrstnega ukinitja družb na lokaciji Štore in zahtevamo jasne in konkretne odgovore o prihodnosti in nadaljnji perspektivi vseh družb na lokaciji Štore, ob tem pa zahtevamo, da se javno pove, kdo je odgovoren za nastalo situacijo (zgrešene investicije, izguba tržišča itd.).

– Od generalnega direktorja PS dr. Ocvirka zahtevamo, da stavkovnemu odboru sam predstavi program poteka sanacije v vseh ostalih družbah Slovenskih železarn.

– Kadrovska sanacija mora biti predhodno usklajena in dogovorjena z zahtevami sindikata.

– Zahtevamo takojšnje izplačilo plač za avgust, kjer te še niso izplačane, in izplačilo plač za mesec september.

– V zvezi s stečajem v Livarni, d.o.o. zahtevamo konkretne informacije o statusu Livarne po odstopu od podpisa pogodbe o zakupu Livarne in predstavitev programa reševanja presežnih delavcev.

– Ne odstopamo od naše zahteve, da se objekti družbenega standarda ne morejo prenesti v lastništvo države.

– Obsojamo kršenje pravila, po katerem je lastnik dolžan dati sindikatu vse informacije.

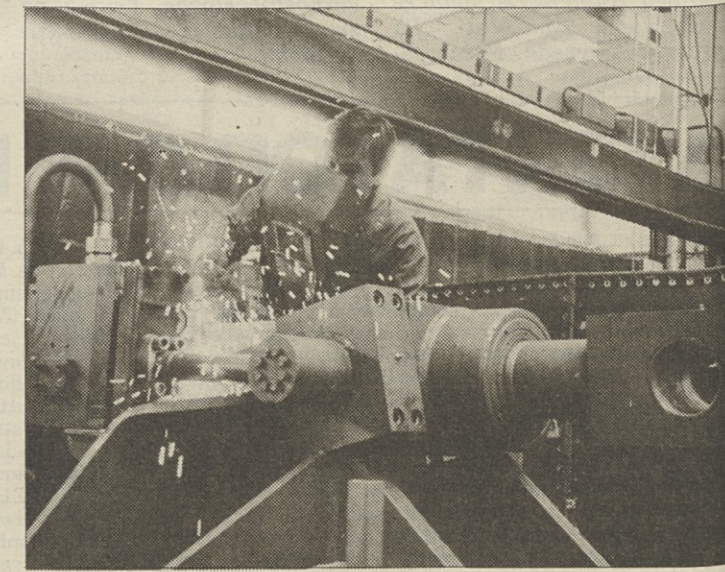
Tone Motoh

RIKO NI VEČ BLOKIRAN

Po zaporu magistralne ceste so se delavci Rika sredi prejšnjega tedna odločili za zasedbo svoje tovarne. Na ta način so protestirali zaradi krivic in neuresničevanja sprejetih dogovorov o njihovih materialnih in socialnih pravicah. O njih smo pisali v prejšnji številki DE.

Po zasedbi tovarne je bilo več sestankov in poskusov pomiritve. Bil je tudi spor med stavkajočimi in delavci, ki zaradi zasedbe tovarne niso mogli delati. Kot nam je povedal Vlado Bizovičar, sekretar SKEI, je bil 12. oktobra sestanek med ministroma Maksom Tajnikarjem in Jožico Puhar, predstavniki občine Ribnica, predstavniki poslovodstva Rika in stavkajočih delavcev. Po tem sestanku so se delavci na zboru odločili za deblokado Rika. S tem so preostalih 54 delavcem omogočili nadaljevanje dela.

Ministri in drugi udeleženci dogovora so soglašali, da obe ministrstvi v roku enega tedna pripravita predlog možnih rešitev za Riko. Ker je za Riko Holding uveden stečaj, udeleženci

pogovora oblikujejo posebno skupino, ki bo spremljala stečajni postopek. Stečajni upravitelj Branko Drobniak naj v upniški odbor vključi tudi predstavnika delavcev Rika.

Če se vsi ti dogovori ne bodo uresničili, bodo delavci Rika sklepali o novih in ostrejših protestnih akcijah. Zdi se, da je vse odvisno od obeh ministrstev, ki zaenkrat, kot vse kaže, nista dali nobenih zagotovil. Toliko nam je povedal Vlado Bizovičar. Dušan Bajde, sekretar območne organizacije svobodnih sindikatov iz Ribnice pa dodaja, da bo zaradi stečaja Holdinga ob delo 100 delavcev. Prav toliko pa jih bo lahko šlo na cesto tudi zaradi odločitve o stečaju Rika Inda, ki jo delavci pričakujejo v prihodnjih dneh.

F. K.

skei Sindikat kovinske in elektroindustrije

Usposabljanje aktivistov

V okviru programa usposabljanja SKEI so bili v septembru in oktobru seminarji za predsednike sindikatov podjetij naše dejavnosti. Na njih so se udeleženci seznanili z aktualno zakonodajo, še posebej z zakonom o lastninskem preoblikovanju podjetij s poudarkom na 62. členu panožne kolektivne pogodbe (listine), zakonom o družbah in zakonom o sodelovanju delavcev pri upravljanju.

V 18 območjih, kjer delujejo odbori SKEI, se je seminarjev udeležilo 560 predsednikov sindikatov podjetij, članov organov SKEI ter strokovnih delavcev iz posameznih podjetij. Po predavanjih so s »testom znanja« ugotavljali pomanjkljivosti seminarja in tudi dosedanje znanje udeležencev.

Udeleženci so menili, da je takšna oblika usposabljanja sindikalistov nujna in mora biti v prihodnje pogostejša.

S seminarja IMF na Dunaju

V organizaciji Mednarodne organizacije dela in Mednarodne organizacije kovinarjev (IMF) je od 4. do 9. oktobra potekal v prostorih Zveze kovinarjev Avstrije na Dunaju seminar za sindikate kovinarjev iz Srednje in Vzhodne Evrope. Udeležili so se ga tudi predstavniki SKEI Slovenije, ki je od 12. junija 1993 polnopravni član IMF. Tam smo bili Miloš Pavlica, Lidija Jerkič, Marjan Urbanc in Vladimir Bizovičar. Obravnavane teme so bile zelo aktualne:

PRIVATIZACIJA, SOCIALNO VARSTVO IN SISTEMI SOCIALNE VARNOSTI, POLITIKA TRGA DELOVNE SILE, TRIPARTIZEM, IZOBRAŽEVANJE DELAVCEV IN SINDIKALNIH AKTIVISTOV.

O njih so predavali strokovnjaki MOD in IMF.

Seminar je bil namenjen tudi medsebojni izmenjavi izkušenj. Razprava je pokazala, da Slovenija glede normativnega sistema prednjači pred državami Vzhodne Evrope in da so naše izkušnje mnogo bogatejše od izkušenj sindikatov iz teh držav. Opozorjeni smo bili tudi na vrsto pomanjkljivosti v zvezi z lastninjenjem na Poljskem, Češkem, Madžarskem in vzhodni Nemčiji.

Naša udeležba na seminarju je pripomogla tudi k navezovanju tesnejših stikov z drugimi sindikati. V kratkem bo SKEI obiskala delegacija kovinarskega sindikata Avstrije, delegacija SKEI pa se bo novembra letos udeležila delovnega sestanka IMF v Budimpešti.

V. B.

DELAVCI MICONA SO ZA STEČAJ

Stavka delavcev v podjetju Micon Trade Mislinja iz sestave Tusa se nadaljuje. Delavci so ta teden znova zavrnil pomoč, ki jo ponuja sestrska firma Tus Prevent.

Stavkovni odbor, ki je dobil ponudbo Tus Preventa, je ta teden sklical zbor delavcev. Ti so zavrnil ponudbo, da se sto oz. polovica delavcev za tri mesece zaposli v obratih Preventa v Slovenji Gradcu. To ponudbo so zavrnil kljub temu, da je v njej pisalo, da bo Prevent za tem z njimi sklenil trajno delovno razmerje. Pisalo je tudi, da bi podjetje iz Slovenji Gradca po 1. 1. 1994 v Mislinji znova organiziralo proizvodnjo. Prevent pa bi začasno preselil nekaj strojev v Slovenji Gradec, kjer bi dobili delo ljudje iz Mislinje.

Preventov predlog so delavci zavrnil, ker menijo, da bi tisti, ki jim ponujajo pomoč, proizvodnjo lahko takoj organizirali v Mislinji in selitev ne bi bila potrebna. Franjo Miklavc in Marjan Barl iz območne organizacije svobodnih sindikatov za Koroško, ki sta so-

delovala na številnih pogovorih, dodajata, da delavci nikomur več ne zaupajo in zato odklanjajo takšno pomoč. Slišala sta, da sami iščejo možnost preživetja v povezavi s kakšnim drugim podjetjem iz svoje dejavnosti. Delavci so dobili tudi pisno stališče sveta krajevne skupnosti Mislinja, ki jim svetuje, naj sprejmejo ponudbo iz Slovenji Gradca. Svet krajevne skupnosti omenjamo, ker bo po novem verjetno v tem kraju samostojna občina.

Po obvestilih Marjana Barla je sodišče že dobilo predlog za stečaj Micona. Barl predvideva, da bo odločitev sprejeta že do konca oktobra. Po tem dnevu bodo delavci, ki zdaj stavkajo kljub temu, da so na čakalju, postali brezposelni, prijavljeni za zavodu za zaposlovanje.

SVOBODNI SINDIKATI PODRAVJA PRIPRAVLJAJO VEČJI PROTEST

Ni še štirinajst dni, odkar so delavci Metalne pozvali delavce Elektrokovine, naj se jim pridružijo pri zapori prometa v Mariboru, s čimer so protestirali proti nameravani uvedbi stečajnega postopka v Tovarni investicijske opreme. Takrat se delavci Elektrokovine stavki niso pridružili, saj so se bali, da bi še ena stavka Elektrokovino spravila na kolena. Zato so delavci Elektrokovine ob stavki delavcev Metalne zavzeto delali, da bi rešili »svojo« tovarno pred najhujšim. Kmalu za tem so delavce Elektrokovine poslali na kolektivni dopust. Medtem ko so bili na dopustu, pa so se brez vsakega pojasnila ali vsaj besede zahvale za dolgoletno delo v tovarni znašli na cesti... Mnogi od 2200 delavcev se zato čutijo ponižane in prevarane in pravijo, da jim je žal, ker so verjeli, da bodo Elektrokovino lažje rešili z delom kakor s stavko.

Podatki, ki govorijo o razlogih za stečaj Elektrokovine, ki je bila dolga desetletja v ponos mariborskega gospodarstva, so suhoparni. Elektrokovina je poslovala z izgubo, noben od programov ni rentabilen, izguba se vsak mesec poveča za 250 milijonov tolarjev in bi bila do konca leta večja od vrednosti osnovnega kapitala. Zato bodo po uvedbi stečajnega postopka v Elektrokovino menda samo zaključili že začeto proizvodno (stečajni upravitelj naj bi za to za določen čas poklical na delo nekaj sto delavcev), za mesec december pa je napovedan narok na sodišču. Na njem bodo upniki odločili o usodi tistega, kar je od nekdanjega mariborskega veličana še ostalo.

Čeprav so delavci stečaj pričakovali na kolektivnem dopustu, je sindikat SKEI v Elektrokovino hitro ukrepal. Člani izvršnega odbora SKEI iz Elektrokovine so se v ponedeljek sestali s člani izvršnega odbora SKEI za Podravje. Sestanka se je udeležili tudi predsednik SKEI Albert Vodovnik.

»Koliko časa nas še vsi skupaj s parlamentom in vlado na čelu mislijo vleči za nos?« se je prizadeto povprašala predsednica nekdanjega stavkovnega odbora v Elektrokovini Marija Petek-Verdev. Izrazila je svojo jezo na vse oblastne strukture tako v Mariboru kakor v državi, ki stojijo ob strani in gledajo, kako propada slovensko gospodarstvo. »To je za Slovenijo nevarno. Kako se bo na razpadajočem gospodarstvu razcvetela mlada slovenska država?« Skrbijo jo tudi razmere v Mari-

boru. »Ali se bo Maribor spremenil tudi v mesto trgovin in drobnega gospodarstva? Kje se bodo zaposlili ljudje iz propadajočih mariborskih gigantov? Danes je prišla na vrsto Elektrokovina, jutri bo to Metalna, in kdo bo naslednji? Edina možnost mariborskih delavcev je, da skupno napovedo 'revolt' vladi in parlamentu. Kdo nas pravzaprav zastopa v parlamentu? Na sedanjem zasedanju poslanci obravnavajo 54 točk in niti ena ne zadeva gospodarstva?«

Naša nesreča je tudi Sklad za razvoj Republike Slovenije. Ne

vem, kakšen lastnik je, če je imel na čelu upravnih odborov v desetih podjetjih enega človeka, ki zna dobro računati na univerzi, v podjetju pa ne ve, koliko je dva krat dva?« je menila Petek-Verdevova. Dejala je, da v Elektrokovini sami ne morejo več nič storiti. »Edina naša možnost je, da delavci spremljamo stečajni postopek, da uveljavimo terjatve in prek njih postanemo pomemben solastnik tovarne.«

Marija Petek-Verdev je pozvala vse sindikalne zaupnike, naj združijo delavce in solidarno ukrepajo, predno bo »rknilo vse gospodarstvo«.

Tudi drugi razpravljalci so menili, da se delavci trenutno ne morejo na nikogar več zanesti. Poraja se cela vrsta dvomov, s kakšnimi nameni nekateri pehajo podjetja v stečaj.

»Neverjetno in celo šokantno je, da celo sodišče odloča o uvedbi stečajnega postopka samo na podlagi ugotovitev in podatkov o poslovanju, ki jih sodišče predloži

stečajni dolžnik...« je dejala Vekoslava Krašovec, vodja strokovne službe podravskih svobodnih sindikatov. Ugotovila je, da ni zakonske osnove za programirane stečaje. Lastniki se z njimi hočejo na najcenejši način rešiti presežnih delavcev in zaobiti normalen proces lastninjenja. Brez delavcev želijo ustvariti novo lastninsko strukturo podjetij.

Krašovec meni, da iz razpoložljivih dokumentov ni razvidno, zakaj naj bi šla Elektrokovina v stečaj. V zadnjih treh letih je namreč poslovala brez podpore poslovnih bank, veliko njenih težav pa izhaja iz obdobja pred letom 1987. Prav tako ni jasno, zakaj so štiri Elektrokovine družbe ustanovile še dve novi družbi v mešani lasti, ni pa podatkov o premoženju in poslovanju nekaterih podjetij v tujini (npr. Elintex Ag v Švici).

V razpravi je bilo mogoče slišati še veliko prizadetih in odločnih besed: »Rešitev je v delavski solidarnosti. Nujen je solidarnostni shod vseh mariborskih delavcev, da vidimo, kaj z nami delajo.« Samo z odločnim protestom lahko preprečimo, da bi Slovenija postala dežela hlapcev in dekel!« Vsi morajo vedeti: Če bodo tovarne prazne, bodo ceste polne.«

Po vroči razpravi so voditelji SKEI Elektrokovine in Podravja sklenili, da bodo zahtevali poročilo stečajnega senata, na podlagi katerih dokumentov je sprejel odločitev o uvedbi stečajnega postopka v Elektrokovino. Prav tako bodo podali kazensko ovadbo proti odgovornim osebam na podlagi suma storitve kaznivoga dejanja v zvezi s pripravo programirane stečaja ter v zvezi s preprečitvijo sanacije. Sindikati bodo terjali tudi odgovornost vodstev Elektrokovine od 1. 1. 1990 dalje. Podobno bodo sindikalisti ukrepali tudi v primeru Metalne.

Sindikat SKEI v Elektrokovino očitno pripravljajo še kaj za zaščito sedaj že bivših delavcev tega podjetja, saj so zadnji del seje zaprli za javnost. *Tomaž Kšela*

Kam prileti bumerang

Piše: Rajko Lesjak

Še ne tako dolgo nazaj sem napisal članek »Po stavki stavke« in nekako napovedal val stavkovnega gibanja. Žal, ali pa na srečo, se je precej tega uresničilo. Na srečo oblasti tudi ni bilo več stavk dejavnosti oz. poklicev hkrati, recimo policistov, prevoznikov in strojevodij.

Morda se je nekaj spremenilo le pri stavkovnih zahtevah, ki so postale zelo pestre in se drugim evropskim sindikatom zdijo precej zapletene. No, nekateri pa so jim zagotovo blizu, se pot-

rebno zahteve za višje plače in za ohranitev delovnih mest. Tiste o lastnini in o razlikah za manj izplačane plače po kolektivni pogodbi pa že težko razumejo. Še teže pa razumejo, kako se vse to lastnini oziroma privatizira. O certifikatih, delnicah in bodočih dividendah pa so že na robu razumevanja. Zdi pa se mi, da vedo, da gradimo izvirni kapitalizem.

Sklepam, da se pri nas spreminja tudi odnos do stavk, tako javnosti kot oblasti. Spreminja se tudi odnos stavkajočih in spreminjajo se način in metode stavkanja. Delavci so »spregledali«, da če stavkajo na tovarniškem dvorišču oziroma v podjetju, jih ne vidi in ne poslušajo ne delodajalec in ne oblast. »Spregledali« so, da je najbolje, da se odpravijo tja, kjer se zmoti ritem življenja in navad, in na kraje, kjer je javnost najbolj občutljiva in kjer padejo v oči in ušesa. Oblast to ve in to občutljivost še sama naroča in jo oblikuje z vsemi vzvodi oblasti. Največkrat naroča, naj jih kdo ozmerja naravnost z ekrana ali drugače obdela v medijih, so pa na srečo tudi tu izjeme. In da je mera polna, skupaj z delodajalci potiska sindikate v klasično mezdno in stavkovno gibanje, ker – ne vem, iz kakšnih razlogov – ne mara socialnega partnerstva in ji ni do sistema kolektivnih pogodb.

No, vse to in še vrsta drugih vzrokov pripelje stavkajoče na ceste, ulice in še kam drugam. Tu pa jih čaka izoblikovana javnost, ki se po daljšem času ponavadi obrne proti stavkajočim. Ko pa ima hudič mlade, jih ima več, in javnost ni dobro informirana ne o stavkovnih zahtevah, ne o socialnem položaju teh delavcev, ne o njihovi pravni varnosti, ne o usodi podjetja, iz katerega so stavkajoči, itd. Nato vzamejo stavko v roko strankarski liderji in jo začno barvati: eni, da je rdeča in boljševidna, drugi, da je protizakonita in neligitimna, itd.

Še večja nevarnost pa preti s prefinjeno politiko oziroma odnosom oblasti do stavk sindikatov dejavnosti in poklicnih sindikatov. Tu namreč igra na karto, kako sindikate dejavnosti »obdelati« in jih med sabo skregati. In če k vsemu temu dodamo še sindikalni pluralizem, je stavkovno gibanje precej zapleteno. Še bolj zapleteno pa bo, ko se bodo začeli pojavljati prvi stavkokazi in prave stavkovne straže.

Obsojati stavke je sploh vprašljivo, še posebno v teh časih, v kakršnih živi delavstvo danes. V časih, ko si nekateri demokrati razlagajo in nategujejo po svoji meri, je obsojanje stavk, pa naj stavkajo policaji, gasilci, kovinarji, šolniki itd., še posebej vprašljivo in nepošteno.

Se zlasti je nepošteno obsojati stavke tistega dela delavstva, katerih ramena nosijo vse posledice prehoda v tržno gospodarstvo, izgube trgov, monetarne politike, nespoštovanja kolektivnih pogodb, itd.

Pa s tem ne želim delati razlike, preprosto želim opozoriti, da je ta del delavstva v najslabšem položaju, vsi pa so v slabem.

Ko pa delavec nima več kaj izgubiti, saj je že izgubil plačo, delovno mesto, podjetje in lastnino, ga javno mnenje o njegovem ravnanju in o neprimernem kraju stavke sploh ne bo več zanimalo.

Velika nevarnost je, da je takšnih delavcev vedno več. In bog ne daj, da bi ti in oni začeli neorganizirano prihajati na ceste, ulice in še kam. In bog ne daj, da bi imel kdo cilj zaradi takšnih pohodov razbijati sindikate.

Slutim pa, da jih bodo, ali s politiko ali z zakoni; eden takšnih je lahko tudi zakon o stavkah.

Danes se prepove stavkati temu poklicu, jutri tej dejavnosti, zakone o prepovedi pa se sprejme čez noč.

DELAVCI HOČEJO ČISTE RAČUNE

Obdobja samoupravnega socializma in dogovorne ekonomije, v katerem je prevladovala solidarnost in vzajemnost, je že zdavnaj konec. Iz tega časa izhaja še vedno veljavna zakonodaja, po kateri delavci dajejo julijski enodnevni zaslužek za solidarnost. Čeprav se na ta način zbere veliko sredstev, pa delavci niso nikoli imeli vpogleda v porabo teh sredstev, saj je bila podrejena dnevni politiki.

V devetdesetih letih, ko je Slovenija v novem političnem in gospodarskem sistemu v katerem prevladuje krutost tržnega gospodarstva, je po mnenju mnogih gorenjskih industrijskih delavcev in delavcev vztrajanje pri zakonu, ki z avtomatizmom zbira solidarnostna sredstva, nesmisel. Številna podjetja in delavci, ki se komajda preživljajo, ne dobivajo nikakršnih solidarnostnih sredstev. Mnogo jih je ostalo brez dela, mnoge žal ta usoda čaka. Tisti, ki imajo še delovno mesto, pa so izpostavljeni evropskim delovnim normativom. Samo od njih samih in njihovih vodstev je odvisen obstoj podjetja.

In prav to je številne gorenjske kolektive spodbudilo, da so pri izplačilu julijskih plač v avgustu, žal mnogi šele v septembru, glasno opozorili svoje sindikate, da ne želijo več po avtomatizmu odvajati dela svojega zaslužka. Nikakor niso proti solidarnosti in pomoči, toda le takrat in tistemu, ki je pomoči dejansko potreben. In če jo je kdo, je to brez dvoma industrijski delavec, ki je čez noč ostal brez trga, pravno nezaščiten in z evropskimi delovnimi zahtevami.

Prav zaradi tega bomo v območni organizaciji ZSSS za Gorenjsko na naslednji seji predlagali spremembo te zakonodaje. Zahtevali pa bomo tudi poročilo solidarnostnih sredstev v letošnjem letu.

Sandi Bartol,
predsednik Območne org. ZSSS
za Gorenjsko

Slika: Sašo Bernardi

LIBOJČANI STAVKAJO

Ker še vedno niso dobili avgustovskih plač in ker jim plač nihče več ne obljublja, so se keramičarji iz Liboj odločili za novo stavko. Poleg zamujene plače zahtevajo tudi del regresa, stroške za prevoz in še marsikaj, kar jim dolgujejo lastniki njihovega podjetja. Kot nam je povedal predsednik svobodnega sindikata v Keramični industriji Liboje Marjan Vaš, je podjetje zadolženo za 100 milijonov tolarjev. Ta teden je zasedala skupščina in zatem še upravni odbor. Odločili so se za stečaj. Delavci sklepajo, da bodo do svojega denarja lahko prišli le še na račun stečajne mase. Tovarna v Libojah torej stoji, delavci pa kljub stavki nalagajo izgotovljene izdelke za tuje naročnike.

Sekretarka območnega odbora sindikata KNG Darinka Šuc-Lah pa nam je povedala, da je najhujše to, da je Keramika znova v stečaju dve leti po prvem stečaju. Zaradi tega bo tudi položaj delavcev, ki bodo iskali svoje pravice na zavodu za zaposlovanje, bistveno slabši kot pri drugih stečajih. Tisti, ki niso delali niti 9 mesecev, nimajo nobene pravice do denarnega nadomestila.

Libojška Keramika je v 100-odstotni lasti celjske banke, ki se je torej dokazala za slabega upravitelja gospodarskih podjetij. Delavci so popolnoma neobveščeni o možnostih za materialno in socialno varnost. Slišali so le to, da bodo lastniki skušali prodati njihovo tovarno. Nič pa vedo o možnosti za nadaljevanje proizvodnje in o morebitnem vzporednem podjetju, v katerem bi se lahko rešil vsaj del zaposlenih. K temu lahko dodamo le še to, da vlada napoveduje stagnacijo oz. celo zmanjševanje števila nezaposlenih. Po naših informacijah pa bo samo oktobra in samo zaradi stečajev, o katerih pišemo, izgubilo delo 4000 delavcev Republike Slovenije.

JAVNI PROTEST

Republiški odbor sindikata državnih in družbenih organov najostreje protestira proti sklepu izredne seje vlade Republike Slovenije, da predlaga sklic izredne seje državnega zbora, na kateri naj bi sprejeli spremembe zakonov (za policiste, carinike, delavce KPD in zaporov, kontrolorje letenja), ki urejajo področja, na katerih delajo delavci s posebnimi pooblastili, in jim omejili ustavno pravico do stavke. Takšen pristop in grožnja kar počez nista sprejemljiva, sta nemoralna. Veljavni zakon o stavki v 11. členu omejuje vsem tem delavcem pravico do stavke že sedaj. Stavkati smejo le pod pogojem, da z njo ni bistveno omejeno uresničevanje funkcije teh organov. S splošnim aktom lahko že sedaj in takoj po tem zakonu predstojnik organa oz. posamezni minister določi delo in naloge, ki jih je treba opravljati kot bistvene za uresničevanje funkcije državnih organov tudi med stavko. To pomeni, da je vprašanje stavke v državnih orga-

nih že sedaj urejeno in ni potrebno, da vlada na vrat na nos pošilja žogo in odgovornost v parlament.

Republiški odbor sindikata protestira proti takšnim sprenevanjem in tudi zato, ker ni bil konsultiran, kako in kaj misli vlada urejati pozitivno pravno ureditev delavčeve sindikalne svobode in njegove pravice do stavke. Pravica do stavke je ustavna pravica in je element temeljne akcijske svobode sindikata in pravica do kolektivnega pogajanja. ROS opozarja, da mora biti glede na ustavno pravico do stavke (77. člen ustave), zakonsko omejevanje stavke (2. odst. 77. člen ustave) in glede na 15. člen ustave, predvsem pa zaradi same narave te pravice takoj vključen pri morebitnem zakonskem urejanju teh vprašanj. Smo proti temu, da se brez skupnih izhodišč in kar počez na tako grob način odvzame pravica do stavke, ki je tudi mednarodnopravna kategorija.

Drago Šternjavič

Pregnani dvomi

Smo že tam! Vsaj če sodimo po dinovromaniji, ki je našo deželico poplavila hkrati z drugimi svetovnimi metropolami. Stojnica s prav prikupnimi pošastmi se je pojavila celo pred vhomom v dom ZSSS na Dalmatinovi 4. Posel je posel, a nekaj strahu je ta prodaja le zbudila – glede na absolutno premoč in velikost svobodnih sindikatov se je rodil pomislek o simbolični skupni usodi.

Dvome preganja le zgodovinsko dejstvo, da dinovromani niso izumrli zaradi prevelikih teles, ampak zaradi premajhnih možganov. *C. B.*

VEČJI DEL STAVKOVNIH ZAHTEV JE URESNIČENIH

Odgovor Vlade Republike Slovenije na »Poziv Vladi Republike Slovenije – izvajanje zahtev ali stavka«, ki ga je SKEI poslal 15. 9. 1993

Vlada Republike Slovenije z zadovoljstvom ugotavlja pripravljenost Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije, da skupaj z Gospodarsko zbornico Slovenije realizira stavkovne zahteve v normalnem postopku z dogovarjanjem in ne s stavko. Zato preseneča ugotovitev Izvršnega odbora Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije, da zaradi ne-realizacije stavkovnih zahtev, sindikat prične s pripravami na daljšo stavko v kovinski in elektroindustriji Slovenije. To še tembolj, ker je na predlog Vlade Republike Slovenije, ki ga je sprejela na 33. seji 24. junija 1993. Ministrstvo za gospodarske dejavnosti imenovalo stalno Skupino za spremljanje stavkovnih zahtev Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije, sestavljeno iz predstavnikov Vlade Republike Slovenije in s katero se je sindikat strinjal. V odgovoru Vladi Republike Slovenije, sprejetem na seji Izvršnega odbora (stavkovnega odbora) Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije dne 28. 6. 1993 je zapisal: »Sindikat kovinske in elektroindustrije Slovenije sprejema ponudbo Vlade Republike Slovenije za nadaljnja pogajanja in v tej smeri tudi razume predlog za formiranje stalne skupine, ki bo spremljala uresničevanje stavkovnih zahtev Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije. Z naše strani bodo v tej skupini sodelovali: Albert Vodovnik, Bogdan Ivanovič, Miloš Pavlica, Marjan Pirc, Janko Dežman, Vladimir Bizovičar in Drago Gajzer. Delo te komisije razumemo v smeri, da bomo v komisiji konkretno določili tudi roke in nosilce izvajanja naših stavkovnih zahtev, kar bo osnova za odločitev našega sindikata glede morebitnega stopnjevanja protestov.«

Ministrstvo za gospodarske dejavnosti je 1. sejo skupine sklicalo 15. 7. 1993, katere so se udeležili vsi člani. Iz te seje je bilo izdano skupno »Sporočilo za javnost«, ki je bilo posredovano Slovenski tiskovni agenciji in objavljeno. Iz njega je razvidna vsebina in način dela skupine. Sporočilo je glasilo:

»Na osnovi dogovora med Vlado Republike Slovenije in Sindikatom kovinske in elektroindustrije Slovenije se je 15. 7. 1993 sestala Skupina za spremljanje stavkovnih zahtev Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije, imenovana v Ministrstvu za gospodarske dejavnosti, sestavljena iz predstavnikov Vlade Republike Slovenije ter predstavnikov Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije. Na 1. koordinacijskem sestanku so se predstavniki Vlade Republike Slovenije in Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije dogovorili o načinu dela Skupine za spremljanje stavkovnih zahtev Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije.

Dogovorjena so bila naslednja vprašanja, katerim bo skupina dala poseben poudarek:

- reševanje presežnih delavcev v okviru kovinske in elektroindustrijske panoge gospodarstva v okviru globalne industrijske politike,
 - problematika s področja delovnih razmerij in inšpekcije dela v smislu zagotavljanja pravne varnosti delavcev;
 - sprejem zakona o kolektivnih pogodbah, ki bodo temeljni okvir za socialno partnerstvo;
 - ustrezna sprememba zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti;
 - sprememba davčne zakonodaje v smislu razbremenjevanja plačevanja davkov socialno najbolj ogroženih slojev družbe;
 - druga vprašanja, ki bodo podana v okviru delovanja skupine.
- Člani skupine so se dogovorili za način dela v prihodnje, in sicer:
- vsak obravnavan problem bo predložen v pisni obliki skupaj s predlogom rešitve.

Tako kot predstavniki Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije kot predstavniki Vlade Republike Slovenije menijo, da je takšen način najbolj učinkovit, saj vzpostavlja trajni dialog med Sindikati kovinske in elektroindustrije Slovenije in Vlado Republike Slovenije.

Ministrstvo za gospodarske dejavnosti je 9. 9. 1993 sklicalo 2. sejo skupine za 16. 9. 1993.

Na 2. seji so predstavniki Ministrstva za gospodarske dejavnosti informirali skupino o:

- izdelavi Industrijske politike, ki poteka v okviru projekta »Prenova podjetij«.

Ministrstvo za gospodarske dejavnosti je ustanovilo 12 strateških panožnih skupin kot obliko partnerskega odnosa med gospodarstvom in državo, ki bo kontinuirano zagotavljala: izmenjavo mnenj in informacij, presojo tekočih ukrepov ekonomske politike, oblikovanje razvojnih strategij in priporočil za izvajanje aktivne industrijske politike na ravni posamezne gospodarske panoge. Skupino sestavljajo: ekspertni vodja, ki ga je izbralo Ministrstvo za gospodarske dejavnosti z javnim razpisom; predstavniki podjetij, ki jih je imenovala panoga; predstavnik Gospodarske zbornice Slovenije in panožnega sindikata.

Imenovana je tudi Strateška skupina za oblikovanje industrijske politike, ki je sestavljena iz predstavnikov gospodarskih ministrstev, Gospodarske zbornice Slovenije ter znanstveno raziskovalnih institucij. Na osnovi Izhodišče industrijske politike Republike Slovenije za obdobje 1994-2000, bo skupina presojala in usklajevala ukrepe, ki jih predlagajo strateške panožne skupine. Tako izdelan predlog industrijske politike Republike Slovenije bo skupina posredovala Vladi Republike Slovenije v presojo in sprejem.

Panožne strateške skupine prično z delom 28. 9. 1993.

- izvajanju sanacijskega programa Slovenskih železarn v prvem polletju 1993

Ocena Ministrstva za gospodarske dejavnosti je, da izvajanje sanacijskega programa bistveno odstopa od sanacijskega programa. Predvidena izguba za prvo polletje v višini 15 mio DEM je realizirana v višini 74 mio DEM, predvideni pozitivni denarni tok v višini 26 mio DEM pa izkazuje 39 mio DEM denarnega primanjkljaja. Ob tem pa ugotavlja, da so poleg poslabšanja razmer v železarski panogi v svetu, produktivnost in tehnološki izplen v delu Slovenskih železarn zelo nizka in da se pri sanaciji ne izvajajo dovolj radikalni ukrepi. Zato pripravlja skupaj z vodstvom železarn ukrepe, ki bodo pospešili sanacijo in s prestrukturiranjem ohranili v največji možni meri delovna mesta. Predloge ukrepov bo Ministrstvo za gospodarske dejavnosti posredovalo Vladi Republike Slovenije in Državnemu zboru Republike Slovenije v presojo in odločanje.

Na seji Skupine za spremljanje stavkovnih zahtev Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije, predstavnik sindikata ni predložil ocene o izvajanju stavkovnih zahtev, ki jih je sprejel Izvršni odbor sindikata 15. 9. 1993. Zato je bil sprejet sklep, da tega posreduje. Na tej seji so bili sprejeti še sledeči dogovori:

- koordinator dela skupine je predstavnik iz Ministrstva za gospodarske dejavnosti,
- predlog za sklic seje da vsak član komisije, koordinator jo je dolžan sklicati v najkrajšem času,
- praviloma je potrebno pred sejo problematiko predložiti v pisni obliki,
- predstavnik sindikata bo do prihodnje seje posredoval informacije o problemih in nepravilnostih pri lastninjenju podjetij in drugo problematiko podjetij, ki so v težavah,
- problematiko o zakonodaji s področja socialne varnosti pripravi do naslednje seje Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Vlada Republike Slovenije je že v svojem odgovoru na stavkovne zahteve Sin-

dikata kovinske in elektroindustrije Slovenije z dne 24. 6. 1993, zavedajoč se pomembnosti panog kovinske in elektroindustrije za slovensko gospodarstvo, obširno obrazložila svoje stališče do stavkovnih zahtev in podala tudi način njihovega reševanja. Z obžalovanjem pa ugotavlja, da medsebojne informacije o uresničevanju stavkovnih zahtev ne potekajo dobro preko ustanovljene Skupine za spremljanje stavkovnih zahtev Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije. Zato daje naslednje informacije in stališča:

Na področju zakonodaje je realizacija v sledeči fazi:

- zakon o kolektivnih pogodbah bo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve pripravilo konec oktobra 1993 za prvo obravnavo v Državnem zboru Republike Slovenije;

- spremembe in dopolnitve zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti bo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve pripravilo za drugo obravnavo v Državnem zboru Republike Slovenije v prvi polovici oktobra 1993;

- zakon o dohodnini je v postopku sprejemanja v Državnem zboru Republike Slovenije;

- zagotovitev socialne in materialne varnosti delavcev, ki je ogrožena s stečajem podjetja, Vlada Republike Slovenije delno ureja z zakonom o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji, ki je v postopku sprejemanja v Državnem zboru Republike Slovenije, je v celoti sledil sklepom 11. seje tega telesa, ki je Vladi Republike Slovenije naložil: »da naj se v večji meri zaščitijo pravice delavcev, in delavcem za čas od začetka stečajnega postopka zagotovijo plače v višini najmanj zajamčenih plač, določenih s kolektivno pogodbo.«

Ugotovitve, ki se nanašajo na delovanje Sklada za razvoj Republike Slovenije bi bilo potrebno konkretizirati in dokumentirati, kar je možno preko Skupine za uresničevanje stavkovnih zahtev Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije. Svojo politiko in ukrepanje do Sklada pa je Vlada Republike Slovenije že obrazložila v odgovoru z dne 24. 6. 1993 in v tem smislu tudi ukrepa.

Vlada Republike Slovenije lahko posreduje sindikatu le tiste namere za stečaj podjetij, v katerih je večinski lastnik. Informacija o Slovenskih železarnah, stališčih in predvidenih ukrepih Vlade Republike Slovenije vam je bila posredovana, po dogovoru Skupine dne 23. 9. 1993.

Izplačila plač podjetjem 18. v mesecu. Vlada Republike Slovenije žal ne more garantirati, je pa preko javnega razpisa omogočila podjetjem pridobitev garancije Republike Slovenije za kratkoročne kredite za obratna sredstva in s tem izboljšala njihovo likvidnost.

Vlada Republike Slovenije bo obravnavala posredovane pobude za novo določitev zajamčene plače. Ob tem pa je potrebno poudariti, da ima uveljavitev nove zajamčene plače neposreden vpliv na izdatke republiškega proračuna. V re-nominiranem proračunu za leto 1993 pa za te namene niso predvidena dodatna sredstva.

Uvedba avtomatizma pri določanju zajamčene plače je mogoča le s spremembo zakona o zajamčeni plači.

Vlada Republike Slovenije ugotavlja, da je večji del stavkovnih zahtev uresničenih in da naj nadaljnje spremljanje uresničevanja stavkovnih zahtev poteka preko skupine za uresničevanje stavkovnih zahtev Sindikata kovinske in elektroindustrije Slovenije, ob maksimalnem angažiranju obeh zainteresiranih strani.

Janez Drnovšek,
predsednik

(Sprejeto na seji vlade 7. okt. 1993)
Naslov in podčrtavanja uredništvo DE

PRIROČNIKI ZA SINDIKALNE ZAJAMČENIKI, STROKOVNE SLUŽBE PODJETIJ IN POSAMEZNIKE

● SPLOŠNA KOLEKTIVNA POGODBA ZA GOSPODARSTVO

s komentarjem
Komentirata Gregor Miklič in Brane Mišič. Cena 950,00 SIT

● več avtorjev:

MOJE PRAVICE NA DELOVNEM MESTU

Delovno razmerje – Prenehanje potreb po delavcih – Posebno varstvo žensk, mater, delavcev z družinskimi obveznostmi, mladine, invalidov in starejših delavcev – varstvo pravic delavcev – Varstvo pri delu – Pravice iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, za primer brezposelnosti, zdravstveno, socialno varstvo – Seznam služb pravne pomoči. Cena 350,00 SIT

● Mira Becele

STANOVANJSKA RAZMERJA PO NOVM

Priročnik za lastnike stanovanj in za tiste, ki bi to radi postali... Stanovanjski zakon s komentarjem in primeri praktične uporabe njegovih določil. Cena 520,00 SIT

● Bogdan Kavčič

DELAVCI IN UPRAVLJANJE

Participacija – vzroki, cilji, vsebina in moč, organizacijske oblike, prednost in kritike, evropski modeli participacije in kaj prinaša novi »Zakon o sodelovanju delavcev pri upravljanju podjetij«. Cena 460,00 SIT

● Gregor Miklič

NOVA DELOVNA ZAKONODAJA

Predčiščeno besedilo Zakona o delovnih razmerjih in Zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti s komentarjem. Cena 670,00 SIT

● Stane Uhan

PLAČNI SISTEM V REPUBLIKI SLOVENIJI

Statistični podatki – Kritična raven – Evropske cene in balkanske plače – Izhodišči osebni dohodki – Kaj ve in misli vlada – Načrtovanje najnižje osnovne plače – Konkretni predlogi – Podcenjeno znanje – Najvišje plače. Cena 400,00 SIT

● Aleksej Cvetko

NOVA UREDITEV POKOJNINSKEGA IN INVALIDSKEGA ZAVAROVANJA

Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju
Zakaj so bile potrebne spremembe v pokojninski in invalidski zakonodaji – Spremembe pogojev za upokojevanje – Nova definicija invalidnosti in kaj to pomeni – Nov sistem odmere nadomestil plač invalidom II. in III. kategorije invalidnosti. Cena 680,00 SIT

● Emil Rojč

KARIERA KOT SPREMINJANJE

Priročnik za podjetništvo in razvoj kadrov
Cena 850,00 SIT

● Več avtorjev

SOCIALNA DRŽAVA

Zbornik razprav za VARNOST, SVOBODO, SOLIDARNOST IN PRAVIČNOST
Cena 600,00 SIT

● Aleksej Cvetko

ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE PO NOVM

Novi zakon o zdravstvenem zavarovanju – Razlage vseh sprememb in vseh oblik prostovoljnega zavarovanja občanov. Cena 580,00 SIT

● ZAKON O LASTNINSKEM PREOBlikOVANJU PODJETIJ IN SINDIKATI

Zakon o lastninskem preoblikovanju podjetij – Uredba o pripravi programa preoblikovanja in o izvedbi posameznih načinov lastninskega preoblikovanja podjetij – Uredba o metodologiji za izdelavo otvoritvene bilance stanja
Razlage: mag. Tone Rop, Gregor Miklič, dipl. oec. Radovan Testlić in dr. Alenka Znidaršič-Kranjc. Cena 1.800 SIT

● KOLEKTIVNA POGODBA ZA NEGOSPODARSKE DEJAVNOSTI V REPUBLIKI SLOVENIJI S KOMENTARJEM

Kolektivna pogodba s stališči komisije za razlago KP s komentarjem – Priloge: Sklep Izvršnega sveta R Slovenije o določitvi koeficienta za določanje OD – Sklep o določitvi kalkulativnih osnov za določitev obsega sredstev za plače v zavodih, ki se financirajo iz proračuna – Tarifni del KP za zdravstvo in socialno skrbstvo – Zakon o plačah delavcev v javnih vzgojno izobraževalnih zavodih – Pripravila: Nevenka Završček in Vinko Kastelic
Cena 950 SIT + 5% p. davek

NAROČILNICA ZA KNJIGE – PRIROČNIKE

Pri ČZP Enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, nepreklicno naročamo

izv. ● Sploš. kol. pog.	izv. ● Plačni sistem
izv. ● Moje pravice na	izv. ● Nova ureditev...
izv. ● Stanov. razmerja	izv. ● Kariera kot...
izv. ● Delavci in uprav.	izv. ● Socialna država...
izv. ● Nova del. zakon.	izv. ● Zdrav. zav...
izv. ● Zakon o last.	izv. ● Kol. pog. za negosp...

Od 1. 2. 1992 se za knjige zaračunava 5-odstotni prometni davek.

Naročeno mi pošljite na naš naslov:

Ulica, poštna št. in kraj:

Ime in priimek podpisnika:

1. Račun bomo plačali v zakonitem roku.
2. Kot ind. kupec bom plačal po povzetju.

Dne: Žig Podpis naročnika

Vse informacije o knjigah – priročnikih objavljamo v časopisu »DE«. Časopis DE in knjige lahko naročite pri ČZP Enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, telefoni (061) 321-255, 110-033, 313-942, 311-956. Fax. (061) 317-298.

PRORAČUN 94: ZNOJ IN ODREKANJE

Vlada je s svojim proračunskim memorandumom 1994, v katerem so začrtani obrisi ekonomske politike za prihodnje leto, prestopila prvo oviro: memorandum je podprl vladni ekonomski svet. Če ga bo tudi parlament, o čemer pa nekateri že dvomijo in celo napovedujejo razpad vladne koalicije, nas v prihodnjem letu čakajo (prosto po Churchill) samo znoj in odrekanja. Vlada se je odločila, da bo najprej dokončno stabilizirala gospodarstvo in ga privati-

in novih davkih zapisala vlada v proračunski memorandum.

O davkih piše med drugim, da bodo uveljavljene spremembe zakona o dohodnini in zakona o dobičku ter uvedeni novi davki na premoženje. Pripravljen bo zakon o davku na dodano vrednost, ki pa bo uveljavljen šele v letu 1995, takrat pa bodo uvedli tudi takomenuvano trošarino na naftne derivate, alkoholne pijače in tobakne izdelke. Nova dohodnina bo menda bolj

glasov volilcev za vstop v vlado.

Vlada bo vodila politiko zaposlovanja kot sestavni del politike prestrukturiranja podjetij. Začela bo izvajati projekt o delovnih mestih (prepisujemo iz memorandumu dobesedno) in zaposlenosti, ki naj bi zagotovil vsebinsko in časovno usklajenost vseh politik, ki posredno ali neposredno vplivajo na zaposlovanje. Razširila bo programe za prve iskalce prve zaposlitve in za starejše delavce, ki se težko ponovno vklju-

čijo v delo. Ohranila in dopolnila bo programe, ki so vezani neposredno na povpraševanje za znane posameznike in skupine brezposelnih in presežnih delavcev. K temu bo pripredala tudi sprememba zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (možno bo eno leto subvencionirati prispevke za sprejete iskalce prve zaposlitve in dolgotrajno brezposelne).

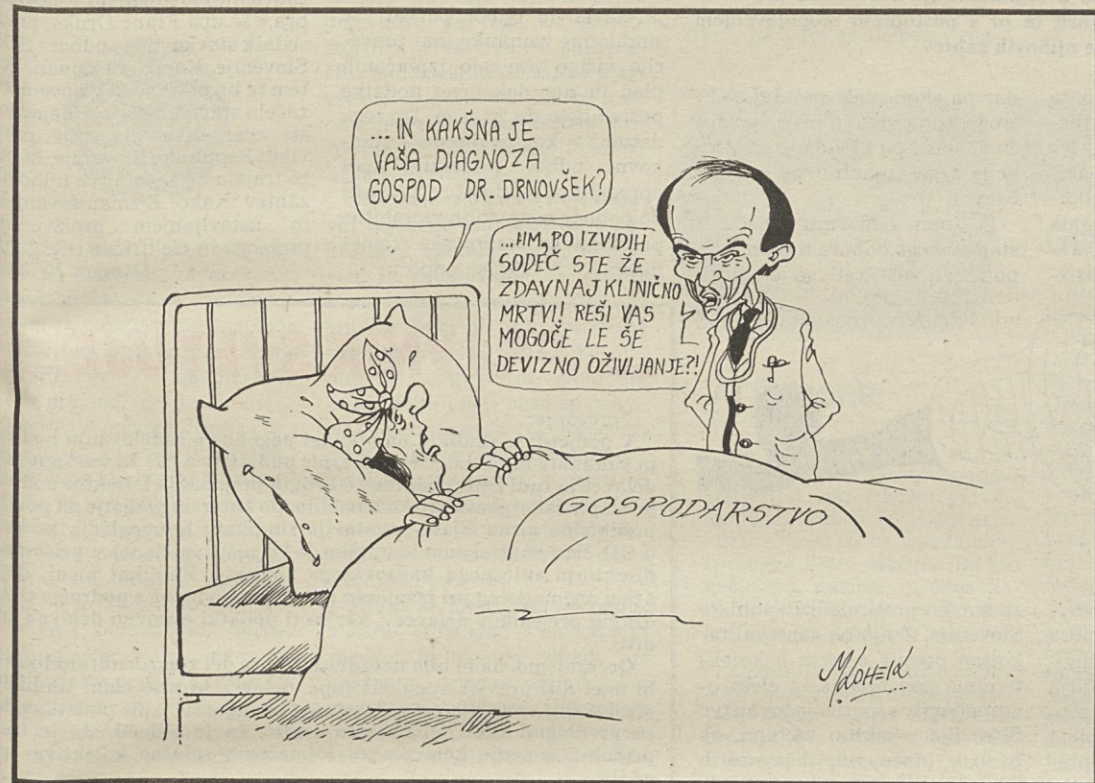
Ukrepi aktivne politike zaposlovanja med drugim vključujejo: razširitev izobraževalnih oblik in oblik usposabljanja brezposelnih delavcev, spodbude za odpiranje delovnih mest za presežne in brezposelne delavce, ki niso pokriti z drugimi ukrepi, ohranitev vseh oblik ustvarjanja programov in spodbujanja dela za invalide, ohranitev stimuliranja samozaposlovanja in podjetništva za brezposelne in presežne delavce, spodbujanje zaposlovanja pripravnikov, javna dela ter širitev vlaganja sredstev, ki izvirajo iz uveljavljanja pravic iz zavarovanja za primer brezposelnosti, v nova delovna mesta in samozaposlitve.

Ti ukrepi bodo dopolnjeni z davčno zakonodajo, vlada pa bo predložila tudi nov zakon o delovnih razmerjih.

Vse se sliši zelo lepo, vprašanje pa je tudi v tem primeru, kaj vse je v podrobnostih. Tako, kot denimo znana zahteva, da se odpovedni rok skrči na tri mesece, s čimer se bodo omejile tudi pravice iz naslova odvečnih delavcev...

Pravijo, da bo proračunska razprava v parlamentu zanimiva in vroča in da bo imela verjetno tudi politične posledice.

Boris Rugelj

zirala, potem šele pa bo priložnost za zmerno in postopno oživljanje rasti (in standarda posledično). V letu 1994 pa nas torej čakajo kvečjemu nominalno enake plače (realno pa kajpak nižje), novi davki in manjše socialne pravice. Pa tudi še nekaj tisoč delovnih mest manj... Za ta trud in odrekanje nam vlada ponuja, kot smo zapisali, negotovo in hudo postopno izboljševanje gospodarskih rezultatov, boljši standard pa šele v daljši prihodnosti. Čeprav se je premier Drnovšek še nedavno tega »pridušal«, da so znaki, po katerih naj bi že v prihodnjem letu zaznali premik na bolje v gospodarski rasti...

Vladin ekonomski svet, ki je pred nekaj dnevi podprl proračunski memorandum (v svetu so ministri, predstavniki gospodarstva in bank ter ekonomske znanosti), sicer ni bil brez pripomb glede vsebine memoranduma, glede najpomembnejšega vprašanja, ali najprej stabilizacija financ in gospodarstva ali prej hitrejša gospodarska rast s pomočjo zadolževanja, četudi v tujini, pa je bil soglasen.

Kakršnokoli spodbujanje gospodarske rasti s pomočjo zadolževanja bi bilo dobro samo kratkoročno, dolgoročno pa bi slabo vplivalo, saj takšno zadolževanje hitro spodbudi apetite. Zlasti če za njim kot garant stoji država. Ker se je vlada torej odločila za sorazmerno nizek oziroma, kot pravi sama, še sprejemljiv javni dolg, v višini največ enega odstotka družbenega proizvoda, bo treba sredstva za gospodarsko rast nabrati doma. Vlada si je rešitev zamislila tako, da bi gospodarstvo deloma razbremenila davkov in prispevkov, pri čemer bi se tako pridobljena sredstva morala pretočiti v rast podjetij, nikakor pa ne v plače. Kako doseči prelivanje teh sredstev po predvidenih kanalih, je zaenkrat še odprto vprašanje, so pa že zaznavni namigi, da vlada razmišlja o tem, da bi z lastnimi ukrepi preprečila dotok teh sredstev v plačne fonde. Zaradi tega bo manj denarja tudi za javno porabo, vlada pa misli, da bi bilo najbolje manjkajoči del v proračunu nadomestiti z zniževanjem socialnih pravic zaposlenih in ostalih ter deloma z novimi davki.

Poglejmo, kaj je o socialni politiki

obremenila socialno močnejše prebivalce, manj pa najšibkeje (nekateri, na primer obrtniki, pa že dokazujejo, da to ni točno). Z davki na premoženje bo uvedena splošna obdavčitev nepremičnin in motornih vozil. Dodatno bodo obdavčeni delodajalci, ki dajejo pogodbeno delo. Skratka, obdavčeno bo vse, kar se obdavčiti sploh da, in ker vlada obljublja tudi manj oprostitev in olajšav (carinskih in davčnih), vse skupaj pomeni, da bo zase vzela toliko kot prej, če ne še več, za to pa obremenila občane, ki ne bodo mogli povečevati osebnih dohodkov.

O politiki plač vlada namreč v memorandumu jasno zapiše, da se bo zavzemala za nadaljevanje politike plač, opredeljenih v kolektivnih pogodbah za drugo polovico leta 1993, tako da se bo realna raven plač v prihodnjem letu znižala. Želja po nadzoru plač je skrita za zavzemanje za realno nižje plače...

O socialni politiki piše v memorandumu zelo nepregledno za vsakogar, kdor doslej še ni slišal javnih izjav ministra za finance Mitje Gasprija, ko je razlagal osnutek memoranduma. Minister je povsem jasno povedal, da za tolikšne pravice ni več ne prostora ne denarja. Skratka, več bo treba plačati iz lastnega žepa za zdravstveno varstvo, zategnjeno bo pas pri določanju pokojnin in njihovega usklajevanja, ne bo več seštevanja pravic iz različnih naslovov itd. Če pa smo za koga tole zapisali preveč naravnost, navajamo dobesedno iz memorandumu: vlada bo v prihodnjem letu »razmejila pravice iz državljanstva od pravic iz zavarovanja, poenotila načina uveljavitve in uživanja pravic za podobne vrste upravičenj, uredila valorizacijske mehanizme ter kumuliranje pravic iz različnih naslovov ter uredila denarno vrednotenje posebnih zaslug ali zaposlenosti na posameznih delovnih mestih...«

Da pa ne bomo pisali samo o »znoju in odrekanju«, pogledajmo še, kaj je vlada namenila politiki zaposlovanja in delovnopравни varnosti. To poglavje je v memorandumu nemara od vseh najbolj obetajoče, čeprav v njem ni več predvolilne obljube o sto tisoč novih delovnih mestih, ki da jih bo vlada zagotovila, če bo določena stranka dobila dovolj

ATRIS

Borza sindikalnega turizma

BORZNO SPOROČILO ŠTEVILKA 40

ATRIS – BORZA SINDIKALNEGA TURIZMA, Ljubljana, Dalmatinova 4, sprejema ponudbe prostih počitniških možnosti, posreduje proste zmogljivosti, organizira zamenjavo, nakup ali prodajo počitniških objektov, stanovanj, bungalovov, prikolic in drugih možnosti.

Pišite nam ali telefonirajte na 061/326-982 ali 322-975; naš telefaks je 061/326-982; žiro račun 50101-601-92077 – Atris. Poslovni čas za stranke vsak delovnik od 9. do 15. ure.

A. POČITNIŠKE ZMOGLJIVOSTI, KI VAM JIH NUDIMO

Hribi

- Kranjska Gora** – apartmaji z opremljeno kuhinjo: manjši za 3 osebe – cena 28 DEM, veliki za 5 oseb 42 DEM v tolarški protivrednosti.
- Hišice na Veliki planini** – za 6 do 8 oseb, dve oz. tri sobe, dnevni prostor, kuhinja, sanitarije – koča ima elektriko. Cena 44 DEM v tolarški protivrednosti.
- Apartment Kaninska vas** – za 4 osebe, v celoti opremljeni. Cena 38 DEM v tolarški protivrednosti.
- Rogla** apartmaji z opremljeno kuhinjo, dnevni prostor, spalnica, skupno za 4 osebe. Cena 35 DEM v tolarški protivrednosti.
- Pokljuka** – apartmaji od 9. oktobra do 23. decembra: za štiri osebe 35 DEM, za dve osebi 24 DEM, prijavna taksa 1,5 DEM, turistična taksa 1,10 DEM v tolarški protivrednosti. Najkrajši termin tri dni.

Morje

- Enosobno stanovanje v Barbarigi pri Pulji** – opremljeno za 4 osebe: dnevni prostor s kuhinjsko nišo, spalnica, kopalnica. Cena 28 DEM.
- Trisobno stanovanje v Novigradu** – opremljeno za 6 oseb: dve spalnici, otroška soba, kuhinja, kopalnica. Cena 2.900 SIT na dan.
- Garsonjera v Novigradu** – za pet oseb: bivalna dnevna soba, otroška soba, kuhinja z jedilnim kotom, kopalnica. Cena 2.400 SIT na dan.

B. IZLETI

- Krakov 21. oktobra** – štiridnevni izlet s turističnimi ogledi. Cena, ki vsebuje prevoze, tri polpenzije in stroške ogledov turističnih znamenitosti, je 345 DEM v tolarški protivrednosti. Program je oblikovan za skupine 40 in več oseb.
- Karlovi Vari 14. oktobra** – štiridnevni izlet z ogledi Prage in dvodnevni bivanjem v termah Karlovy Vary. Cena 272 DEM v tolarški protivrednosti vsebuje stroške prevoza in treh polpenzionov.
- Pariz** – štiridnevni izlet – avion-avtobus in avtobus-avion, cena 355 DEM. Odhodi 30. 10. in 3. 11. 1993.

C. KUPIMO

- Dvosobno stanovanje** v Opatiji, Lovranu ali Ičićih.
- Garsonjero ali hišico** v enem od slovenskih zdravilišč.

D. PRODAMO

- Več kontejnerjev** v avtokampu Lanterna pri Poreču. Cena po dogovoru. Informacije na Atrisu.

DELAVSKA HRANILNICA, d. o. o.
Ljubljana, Dalmatinova 4

Ljubljana, Dalmatinova 4 nudi od 1. 10. 1993 naprej sindikatom, klubom, družbenim organizacijam, krajevnim skupnostim, dobrodelnim organizacijam, obrtnikom, majhnim pravnim osebam in privatnim osebam

Nove obrestne mere na revalorizirano osnovo

Revolarizacijska stopnja za OKTOBER 1993 znaša 1,7 % mesečno, preračunano na letni nivo 22 %.

REALNE MESEČNE IN LETNE OBRESTNE MERE ZA TOLAR-SKE DEPOZITE SO:

	MESEČNE	LETNE
– vezava sredstev na odpoklic	1,36%–1,53%	17,23%–19,58%
– vezava sredstev nad 1 mesec	1,78%–2,27%	23,22%–30,54%
– vezava sredstev nad 2 meseca	2,27%–2,34%	30,54%–31,76%
– vezava sredstev nad 3 mesece	2,34%–2,42%	31,76%–32,98%
– vezava sredstev nad 6 mesecev	2,42%–2,50%	32,98%–34,20%
– vezava sredstev nad 12 mesecev	2,50%–2,57%	34,20%–35,42%

POSEBNA UGODNOST ZA PRIVATNE OSEBE:

Za vezavo sredstev

	MESEČNE	LETNE
– do 30 dni	1,78%	23,22%
– od 30 do 90 dni:		
– do 100.000,00 SIT	2,50%	34,20%
– od 100.001,00 SIT do 500.000,00 SIT	2,57%	35,42%
– nad 500.001,00 SIT	2,65%	36,64%

KREDITNA PONUDBA

– kratkoročni krediti privatnim osebam:

	MESEČNE	LETNE
z rokom vračila 6 mes.	3,1%	44,00%

Kredite lahko dobijo delavci in delavci, člani tistih sindikatov, ki svoja sredstva varčujejo v Delavski hranilnici.

POSTANITE USTANOVITELJI DELAVSKE HRANILNICE. POHITITE TER VARNO NALOŽITE SVOJ PRIHRANEK ALI PA REŠITE SVOJO POTREBO PO KREDITIH. NAŠE GESLO JE KAKOVOST SO LJUDJE! NAŠ ŽIRO RAČUN JE 50101-625-1316

Dodatna pojasnila lahko dobite na sedežu Hranilnice, tel. 061 312-098, 316-881.

E. SEJEMSKA PONUDBA

- Budimpešta** – od 12. do 16. 10. Mednarodni sejem računalniške tehnike; software in hardware, vsa pripadajoča oprema, vključno s telekomunikacijami. Odhod 14. oktobra, tri dni. Cena 275 DEM.
- Düsseldorf** – od 26. do 29. oktobra. Mednarodni sejem zaščite pri delu in medicini dela. Štiri dni. Odhod 26. 10. Cena 1290 DEM. ZA SKUPINE NAD 25 OSEB NUDIMO 5% POPUST. OB OGLEDU SEJMOV PRIPRAVIMO DODATNI PROGRAM PO VAŠIH ŽELJAH.

F. ZIMOVANJE PRIKOLIC

Organiziramo vam zimovanje prikolic v avtokampu na Vranskem. Cena 300 DEM v tolarški protivrednosti. Informacije na Atrisu.

G. POČITNIŠKE ZMOGLJIVOSTI, KI JIH POTREBUJEMO

- Počitniške apartmaje v **Atomski vasi ali Čateških Toplicah**. Prosimo za ponudbe za obdobje do novega leta.
- Počitniške zmogljivosti v **planinskem delu Slovenije** za čas malih šolskih počitnic od 30. oktobra do 7. novembra.
- Planinske kočice na **Veliki planini** od 24. decembra do 2. januarja 1994 za šest do 12 oseb.
- Počitniške zmogljivosti v **zimsko-športnih krajih** za čas zimskih šolskih počitnic (zadnji teden februarja in prvi teden marca 1994).

Informacija gostom Atrisa

PLAČILNI POGOJI: Ob potrditvi rezervacije zahtevamo plačilo 40% celotnega zneska. Pri odpovedi nad 15 dni pred odhodom za že rezervirani termin zaračunamo stroške poslovanja in nastale stroške; pri krajši odpovedi zaračunamo stroške in 30% celotnega zneska. Cene veljajo le za že v celoti plačane aranžmaje, če se te ne spremenijo za več kot 7%. Po vplačilu gostje prejmejo našo napotnico. Prosimo za pravočasno odpoved: najmanj 20 dni pred začetkom potovanja. Reklamacije v skladu s turističnimi uzancami razrešujemo sporazumno.

POSEBNA ATRISOVA PONUDBA * POSEBNA ATRISOVA PONUDBA

NOVOLETNA OBDARITEV OTROK – DARILA – DARILA – DARILA

ATRIS vam predstavlja nekaj daril za obdaritev otrok za miklavža, božič in dedka Mraza. V podjetjih lahko sami sestavite darilni paket z izborom predlaganih daril. Najmanjše naročilo je 5 kosov posameznega darila. Seveda so predlagana darila le del velike ponudbe, ki jo posreduje ATRIS.

Cene so fco Ljubljana.

– balon avto – za otroke do 4 let	cena 1.640,00 SIT
– puzzle z uro (ribe, Božiček, medved itd.)	840,00 SIT
– igrica Tetris	2.570,00 SIT
– synthesizer	3.555,00 SIT
– dišeči dojenček	2.330,00 SIT
– ročna ura s kompasom in radiom	2.070,00 SIT
– knjiga mlajšega slovenskega avtorja Deželica Pim-Pam	950,00 SIT
– otroški nakit z denarnico	1.100,00 SIT
– otroške ure iz mehkih materialov	410,00 SIT

Naročila sprejemamo do 10. novembra. Dobava v 10 dneh po plačilu 100-odstotnega avansa. Način dostave po dogovoru.

POSEBNA ATRISOVA PONUDBA * POSEBNA ATRISOVA PONUDBA

ATRIS je povsod, kjerkoli ste.
Metod Zalar, direktor borze

Sindikalna lista

Prvi del

oktober 1993

1. Dnevnice	SIT
- cela dnevica (nad 12 ur do vključno 24 ur odsotnosti)	2.500
- polovična dnevica (nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.200
- znižana dnevica (od 6 do 8 ur, če se potovanje začne dve uri pred začetkom delovnega časa in konča 2 uri po njem)	900
2. Kilometrini	(od 31. 7. 1993) 20,60
3. Ločeno življenje	24.607
4. Prenočišče se izplačuje po predloženem računu, skladno z navodilom na potnem nalogu. Če na nalogu ni drugače določeno in delavec ne predloži računa, ima pravico do povračila prenočišča v višini	900
5. Regres za prehrano	5.200

Drugi del

V prvem delu sindikalne liste smo objavili zneske materialnih stroškov. V drugem delu objavljamo povprečni osebni dohodek za obdobje maj '93 do julij '93 kot osnovo za uveljavljanje pravic iz sredstev neposredne skupne porabe.

Povprečni osebni dohodek v gospodarstvu Slovenije od maja do julija '93 znaša 42.314,00 tolarjev.

1. Jubilejne nagrade	
- za 10 let	21.158,00 SIT
- za 20 let	31.735,00 SIT
- za 30 let	42.314,00 SIT
2. Nagrada ob upokojitvi	126.942,00 SIT
3. Solidarnostne pomoči	42.314,00 SIT

Vir: podatki Zavoda RS za statistiko

KAJ DELAJO

v republiških odborih

Sindikati komunalnega in stanovanjskega gospodarstva

V rdečih številkah!

Nadzorni odbor sindikata dejavnosti je pregledal polletno finančno poslovanje in sprejel poročilo o porabi zbranih sredstev. Poslovanje je ocenil za zelo racionalno, varčevanje pa da gre že na rovaš aktivnosti in nujno potrebnih osebnih stikov s sindikalnimi zaupniki po podjetjih. Kljub temu je ob polletju izkazana za skoraj 80.000 tolarjev večja poraba od prihodka. Zato je odbor predlagal, naj Zvezo svobodnih sindikatov zaprosimo za solidarnostno pokritje, na organih ROS pa naj ocenimo možnost, da bi nam večje organizacije namenile dodatna sredstva. Ocenili smo tudi, da bi glede na število članov, teh je 6.200, morali zbrati tudi nekaj več članarine. Kaže, da je še vedno nekaj organizacij, ki ne odvajajo članarine od bruto plač ali pa celo nič. Zato je nadzorni odbor predlagal preverjanje izvajanja statutarnih določil in pravilnika o finančnem poslovanju v ZSSS. Tega smo se sedaj prek območnih organizacij že lotili.

Sestal se je tudi izvršni odbor. Sklicana je seja republiškega odbora, ki bo obravnavala potek lastninskega preoblikovanja podjetij in uveljavljanje zakona o soupravljanju. Zato so se v tem tednu sestali tudi območni odbori sindikatov dejavnosti.

Miloš Mikolič, sekretar

kng Sindikat kemične, nekovinske in gumarske industrije

Kongres ICEF v Vroclavu

V tem mestu na jugu Poljske je bil kongres ICEF za vzhodno Evropo z osnovno temo: socialna dimenzija v prehodu na tržno ekonomijo.

Kongresa so se udeležile delegacije iz 25 držav, med njimi tudi iz Slovenije. Poleg na novo sprejetih (med njimi je tudi Slovenija) in pridruženih članic (predvsem iz bivše SZ) so se kongresa udeležili tudi predstavniki dežel, kjer je sindikat zelo razvit (Nemčija, Italija, Francija), in predstavnik z Japonske.

V vseh deželah takoiimenovanegareal socializma se ob prehodu v tržno gospodarstvo srečujejo s podobnimi težavami. Pri tem vse prevečkrat pozabijo na socialni moment tega prehoda. Posledice prehodnega stanja gospodarstva žal najbolj občuti delavec.

Svetovna recesija pa ni prizanesla tudi najbolj razvitim. V večini teh držav (kot naprimer na Švedskem) se stanje slabša.

Precejšeni del kongresa je bil namenjen bilateralnim razgovorom, kar je naša delegacija dobro izkoristila. Izmenjala je izkušnje pri svojem delu in težave, v katerih so dežele, ki hočejo v takoiimenovano Evropo.

Kaj pravzaprav rešujejo takšni kongresi? Na to vprašanje je najbolje odgovoril eden izmed predavateljev prof. Adam Bielea z oddelka industrijske psihologije katoliške univerze iz Lubina. Ti kongresi ne rešujejo direktno ničesar. Izmenjajo pa veliko izkušenj - to pa je znanje za reševanje nastalih razmer. Zato so takšna srečanja izrednega pomena.

Janez Justin, predsednik

v samostojnih sindikatih

Sindikati Primorske Nova Gorica

Še en nov sindikat

Konec minulega tedna so v Novi Gorici ustanovili Sindikat Primorske Nova Gorica kot območno obliko delovanja Konfederacije sindikatov '90. Po ustanovitvi je bil oblikovan svet novega sindikata, ki mu predseduje Peter Pirih, predstavnik zdravnikov in osebja, torej t.i. modrobelega sindikata v Splošni bolnišnici Šempeter. Sprejeli so tudi statut. Novi sindikat si bo prizadeval zagotoviti učinkovitejšo zaščito svojih članov, povečati njihovo število, vzpostaviti občasno pravnosvetovalno službo, najti strošore za svoje delo in še kaj.

ENERGETIKI GROZIJO VLADI

Žalostno, toda resnično: navkljub številnim pogajanjem in domala neštetim pogovorom med Sindikatom delavcev dejavnosti energije Slovenije in Ministrstvom za gospodarske dejavnosti pozitivnih premikov v urejanju odprtih vprašanj ni! In ker jih zlepa najbrž še lep čas ne bo, se je stavkovni odbor SDE na svoji 11. seji prejšnji četrtek odločil za »gršo« metodo: svoje članstvo je pozval, naj se do 20. t.m. opredeli do pobude o organiziranju stavke, ki naj bi se začela prvi teden v novembru in bi s postopnim stopnjevanjem pritiska trajala do izpolnitve njihovih zahtev.

Sekretar republiškega odbora SDE Ivo Miglič je ta teden razposlal sindikalnim zaupnikom debela pisma z zajetnimi materiali, v katerih podrobno opisuje, zakaj in kako so potekala pogajanja med njihovim stavkovnim odborom in Ministr-

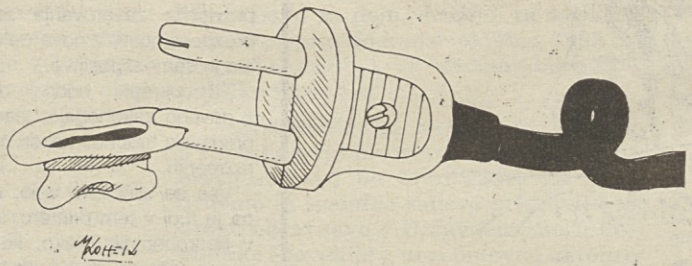
dar pa ekonomski položaj elektrogospodarstva in premogovništva, zlasti pa likvidnostna situacija tega trenutno ne omogočata.

Po tem odgovoru je člane stavkovnega odbora torej minila potrpežljivost, zato se je odločil

poračunati do konca oktobra. Seveda bodo s stavko zahtevali tudi poračun premalo izplačanih plač za lansko leto - skupaj nekaj čez 1,3 milijarde tolarjev v nevalorizirani višini! Ker pa ta številka še zdaleč ni dokončna, je stavkovni odbor pozval vse sindikalne zaupnike, naj preverijo višino premalo izplačanih plač in mu dokončne podatke posredujejo do 20. t.m. Do tega datuma - kot že rečeno - stavkovni odbor pričakuje tudi opredeljene sindikatov podjetij do pobude o stavki in morebitne predloge za kadrovske zamenjave v stavkovnem odboru.

»Stavkovni odbor upravičeno in utemeljeno zahteva, naj tudi slovenska vlada in njena pristojna ministrstva naredijo vse potrebno, da bosta novi panožni kolektivni pogodbi elektrogospodarstva in premogovništva Slovenije sklenjeni do 1. novembra,« še upa Franc Druks, predsednik stavkovnega odbora SDE Slovenije. Kaj pa, če zamaž? Potem se bo prvi teden v novembru začela stavka delavcev dejavnosti energetike Slovenije proti vladi Republike Slovenije, ki naj bi trajala do izpolnitve njihovih zahtev. Kako? Z zmanjševanjem in ustavljanjem proizvodnje premoga in električne energije!

Damjan Križnik

stvom za gospodarske dejavnosti od 25. februarja do 4. oktobra letos, zraven pa priložil še odgovor ministra Maksa Tajnikarja na njihove zahteve po podpisu aneksa k obema kolektivnim pogodbama in poročila za premalo izplačane osebne dohodke za leto 1992. V njem med drugim piše, »da ni možna dopolnitev prvega člena obeh predloženih aneksov h kolektivnim pogodbama, ker tako opredeljeno izhodišče ne bi bilo v skladu s tarifno prilogo k splošni kolektivni pogodbi za gospodarstvo« in da bi bilo izplačilo premalo izplačanih plač za lansko leto »normativno sicer možno, ven-

za stavko proti vladi Republike Slovenije. Z njo bo zahteval takojšen podpis aneksa h kolektivnim pogodbama za elektrogospodarstvo in premogovništvo Slovenije s takšno vsebino, da bodo v omenjenih dejavnostih od 1. julija '93 do sklenitve novih KP veljala izplačila plač v višini dogovorjenih razmerij do gospodarstva, ki so za elektrogospodarstvo najmanj 34,24 odstotka nad povprečjem plač v gospodarstvu, za Rudnike rjavega premoga najmanj 35 odstotka, za Rudnik lignita Velenje pa najmanj 59 odstotkov. Plače za julij, avgust in september je treba v takih razmerjih

POZOR, ODPRTI TELEFON!

Potrebujete kakšen nasvet, ki ni le delovnopravne narave, ampak se tiče tudi temeljnih lastninskih razmerij in civilnega prava nasploh?

Pomislili smo tudi na vas! Od slej boste lahko vsak četrtek od 16. do 18. ure na našo telefonsko številko 313-942 priklicali odvetnika Janeza Keka iz Ljubljane in mu povedali, kaj vas teži! Odgovore bomo objavljali tudi v DE.

Ne pozabite torej na številko 313-942 vsak četrtek med 16. in 18. uro!

ŠTUDIJSKI CENTER PRI SVETU KRANJSKIH SINDIKATOV
je izdal aktualen priročnik

KAKO AKTIVIRATI NOVI SISTEM DELAVSKEGA SOUPRAVLJANJA

s konkretnimi navodili in priporočili sindikatom podjetij za takojšnjo akcijo, v brošuri pa je objavljeno tudi celotno besedilo ZAKONA O SODELOVANJU DELAVCEV PRI UPRAVLJANJU.

Avtor: Mato Gostiša

Za 500 SIT ga lahko pisno ali telefonično naročite pri Svetu kranjskih sindikatov, Slovenski trg 3, 64000 Kranj, tel. (064) 213-280.

V tisku pa je že naslednji, za prakso nepogrešljiv priročnik študijskega centra, ki bo vseboval vse potrebne VZORCE ZA CELOVITO NORMATIVNO UREDITEV SOUPRAVLJANJA V SPLOŠNIH AKTIV (participacijski dogovor, poslovnik sveta delavcev, statutarno ureditev in volilne postopke za svet delavcev). Gre za pionirsko delo, brez katerega bi uvajanje zakona v prakso trajalo bistveno dlje.

PRAVNIK SVETUJE

Vprašanje:

V podjetju je sindikat na podlagi pogodbe o sodelovanju podjetja in sindikata mesečno prejel izpis podatkov o OD za vse zaposlene delavce in tudi izpis podatkov o drugih prejemkih. Direktor podjetja je zdaj izdal organizacijsko navodilo, po katerem podjetje na podlagi predhodne pisne izjave zagotavlja sindikatu le vpogled v podatke o OD članov (vsakemu zaupniku le za njegove člane) v prisotnosti direktorja splošnega kadrovskega sektorja. Sindikat meni, da je s tem onemogočen pri izvajanju programskih nalog s področja OD in drugih prejemkov delavcev, ker so ti podatki osnovno delovno gradivo.

Ocenjujemo, da bi bilo nevzdržno, da za del zaposlenih sindikat ne bi imel niti pravice vpogleda (npr. delavci, ki niso člani sindikata, direktorji); vztrajajo pri zahtevi, naj se zagotovi izpis podatkov, kar so predlagali tudi delavskemu svetu. Ta je odločil, da je treba pridobiti mnenje komisije za tolmačenje splošne kolektivne pogodbe.

So sindikalne zahteve upravičene?

Odgovor:

Na podlagi splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo (Ur. l. RS, št. 39/93) so direktor oziroma pooblaščen delavci in strokovne službe dolžni zagotoviti sindikatom podatke o vseh vprašanih, o katerih odločajo organi upravljanja in pooblaščen delavci in ki se nanašajo na socialno ekonomski in delovni položaj ter pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev iz dela in iz delovnega razmerja (prvi odstavek 31. člena). Dalje je v zvezi s plačami in pristojnostjo sindikata določeno, da je delodajalec dolžan pisno seznaniti sindikat v organizaciji oziroma pri delodajalcu z metodo za vrednotenje del in delovnih mest. Poslovodstvo oziroma delodajalec je dolžan obravnavati mnenja v sindikatu v organizaciji oziroma pri delodajalcu glede metode za vrednotenje delovnih mest in se do tega mnenja pisno opredeliti (7. odstavek 35. člena).

Podobno določilo glede pristojnosti sindikata v zvezi s pla-

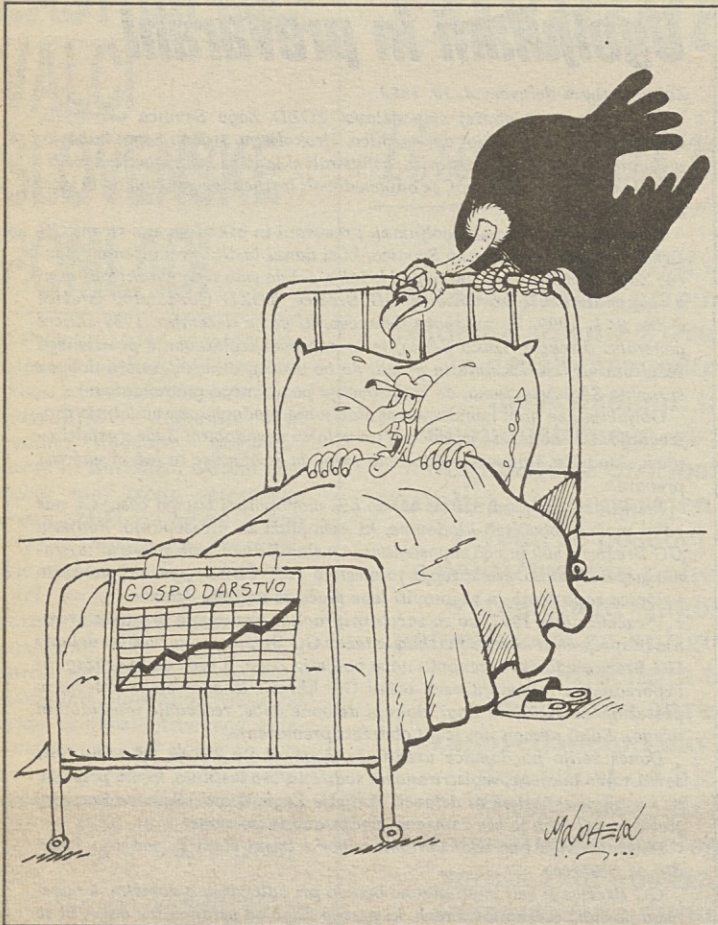

in sindikati pa je treba upoštevati tudi konkretno panožno kolektivno pogodbo, ki velja za posamezno podjetje, kot tudi morebitno podjetniško kolektivno pogodbo v posameznem podjetju ali drug dogovor, sklenjen med delodajalcem in sindikati glede nevedenega vprašanja.

Iz gornjega vprašanja izhaja, da obstaja pogodba o sodelovanju med delodajalcem in sindikati. Ta pogodba ne konkretnizira spornega vprašanja podrobneje, kot je to opredeljeno v prej in sedaj veljavni splošni kolektivni pogodbi. Iz določila prvega odstavka 31. člena izhaja, da sta direktor oziroma pooblaščen delavec in strokovna služba dolžna zagotoviti sindikatom podatke o prej navedenih vprašanih; iz 7. odstavka 35. člena, v katerem je določeno, da je delodajalec dolžan pisno seznaniti sindikat v organizaciji glede metode za vrednotenje delovnih mest, pa izhaja, da se pisni odgovor zahteva le glede navedenih podatkov - torej o tem, kakšna je metoda za vrednotenje delovnih mest. Kakšen bo drug način ugotavljanja podatkov, kot je v obravnavanem primeru glede plač posameznih delavcev, pa je predvsem odvisno od medsebojnega dogovora. Če tega dogovora ni, obe stranki vežejo tiste minimalne obveznosti, ki izhajajo iz splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo oziroma iz že prej citiranih - nižjih - kolektivnih pogodb.

D. M.

PRORAČUNSKI MEMORANDUM

Horoskop

Prevelika naloga

Irska je dala konec 19. stoletja angleški književnosti dva velika književnika, Georgea Bernarda Shewa in Oscarja Wilda (rojen 16. oktobra 1856).

Wilde je sicer največ pisal pesmi in drame, največ komedije. Delo, ki mu je prineslo svetovno slavo, pa je roman »Slika Doriana Greya«.

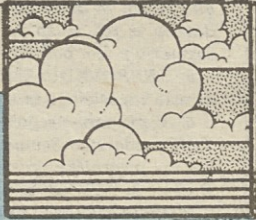
Ko se je Wilde vrnil s potovanja po Ameriki, so ga vprašali, če je doživel velik uspeh. »Uspeh sploh ni prava beseda. Najeti sem moral tri tajnike, ki so odgovarjali samo na pisma oboževalk, ki so želele koder mojih las.«

Deni

Politik novega kova »Joj, mama, veterani prihajajo!«

VREME

Piše: Andrej Velkavrh

Nespremenjeno

Razmeroma toplo oktobrsko vreme še traja. Poleti ni in ni hotela priti k nam dolina s hladnim zrakom, zdaj pa se nad zahodno Evropo sproti obnavlja.

Janševe vojne

Janez Janša, bodoči minister za vojne veterane, je na ustanovitvi »Združenja vojnih veteranov Slovenije« dejal, da za njih (sic!) vojna za Slovenijo ni trajala samo 10 dni in da so od vsega najbolj ponosni na dejstvo, da je bilo tako malo žrtev.

Kovačičev svet

Danilo Kovačič, direktor HIT-a iz Nove Gorice, je za TV omizjem na vprašanje socialdemokratskega poslanca Iva Hvalice, kdaj bo asfaltiral kak pločnik, odgovoril, da je on že veliko naredil za Novo Gorico in da misli tako ravnati tudi v prihodnje.

Kopačeva opozorila

Janez Kopač, poslanec LDS, je v zvezi s proračunskim memorandumom ugotovil, da so predvidene investicije v oboroževanje uradno znamenje OZN, da je Slovenija pripravljena kršiti embargo.

Malenškovo korito

Danijel Malenšek, nekdanji sekretar poslanskega kluba Grosove Liberalne stranke, je bil izključen iz »članstva« društva upokojencev, ker zakon o poslancih vsej svoji širokogrudnosti navkljub ne določa, da bi se na njegovi podlagi lahko upokojil prav vsakdo, ki je kdaj v svojem življenju videl skupščino od znotraj.

Large crossword puzzle grid with various clues in Slovenian.

Nagradna križanka št. 44

Rešeno križanko nam pošljite do 25. oktobra na naslov: ČZP Enotnost, Dalmatinova 4, 61000 Ljubljana p.p. 479 na dopisnici ali v pismu s pripisom Nagradna križanka št. 44.

Nobelova nagrada za mir

Humoreska
»Nobelove nagrade za mir delijo,« je izza šanka bifeja Bližnja srečanja posebne sorte sporočil tovariš Neposredni proizvajalec raznih strok in odločno nagnil svoj kozarec piva, kot bi hotel nazdraviti.

Tael, Asta, Parsons, Art, Skiti, Citat, Raos, Talon, Meta, Av, Ki Vera, Baku, Medaljon, Zvon, Rt, Ala, Klava, Dina, Mokka, Nasvet, Eter, Avion, Aniara, Rora.
Izzrebani reševalci nagradne križanke št. 42
1. Vladka Berločnik, Cankarjeva 1/a, 63320 Velenje,
2. Dragica Podkrižnik, Foitova 6, 63320 Velenje,
3. Valerija Bežjak, Gradnikova 31, 64240 Radovljica
Nagrade bomo poslali po pošti
Križanko pripravil